

VESTOPPLAND SLEKTSHISTORIELAGS TIDSSKRIFT

Nr. 3 1990. Årgang 8 Pris kr. 35,-

ISSN: 0802-8605



**Alleen som fører bort til Haug i Lien i Østre Toten.
Se artikkel på sidene 180-182.**



Lygnasæter

DEN MODERNE SKYSSSTASJON

2770 Jaren - Tlf. (063) 28 241

GJENSIDIGE

FORSIKRINGSSKAPET
FOR DEG SOM VIL HA ALLE
FORSIKRINGER PÅ DET
STEDET DU BOR.

- ★ PENSJONSFORSIKRINGER
- ★ LIVSFORSIKRINGER
- ★ SKADEFORSIKRINGER



GJENSIDIGE
Forsikring

Valdres Brannkasse
Vestoppland Gjensidige
Hadeland Gjensidige

Brannkasse



A/C HADELAND
KORNSILO OG MØLLE

Kornmottak — Kraftfôr — Såvarer av korn og gras
Tilskuddsfôr og gjødning

Telefon (063) 28 115 — 288 016

Det som betyr noe
for distriktet,
betyr noe for oss



KJENN DIN BYGD

LOKALHISTORISK LITTERATUR I GODT UTVALG

TOTN tidsskrift hefte 1 - 9	à kr. 60,-
TOTN årbok 1978-87	à kr. 100,-
TOTN årbok 1988-89	à kr. 120,-
Totens bygdebok bind 1 (to halvbind)	à kr. 180,-
Totens bygdebok bind 2 - 3	à kr. 180,-
Totens bygdebok bind 4	kr 335,-
AKSEL NAPSTAD: Villtotningen. Viser	kr. 40,-
MAGNE OLSTAD: Spellmann langs vegen	kr. 40,-
PÅL GIHLE: Frå gammalt	kr. 80,-
PÅL GIHLE: Østre Toten Bondelag 1882 - 1982	kr. 80,-
PÅL GIHLE: Østre Toten Skogeierlag	kr. 80,-
PÅL GIHLE: Hoff kirke	kr. 40,-
TOTENDIALEKTA: Form-bruk-framtid?	kr. 40,-
TOTENMÅL OG ANNA MÅL hefte 1-9	à kr. 30,-
TOTENMÅL OG ANNA MÅL hefte 10-12	kr. 50,-
JOHN AA. GJESTRUM: Gards- og slektshistorie	kr. 90,
ØYEBLIKK SOM VAR: Gamle fotografier I - II kr.100,	kr. 130,-
MJØSA årbok 1982 - 83	kr 100,-
MJØSA årbok 1984 - 86	kr. 130,-
ÅRBOK FOR GJØVIK nr. 1	kr. 25,-
ÅRBOK FOR GJØVIK nr. 2	kr. 40,-
ÅRBOK FOR GJØVIK nr. 3	kr. 60,
ÅRBOK FOR GJØVIK nr. 4	kr. 80,-
ÅRBOK FOR GJØVIK nr. 5	kr. 120,
ÅRBOK FOR GJØVIK nr. 6	kr. 130.
VESTOPPLAND SLEKTHISTORIELAG 4 hf. pr år	à kr. 25,;
	1988 à kr. 30,-;
	1989 à kr. 35,;

Og mange flere. Se vårt utvalg

TOTENS BOKHANDEL

Lena - Tlf. 60 594

VESTOPPLAND SLEKTSHISTORIELAG

Postboks 266, 2801 GJØVIK

Medlemskontingent: kr. 130,- pr. år.
Lagets tidsskrift kommer 4 ganger i året

Neste nummer av tidsskriftet kommer ca. 1. desember
Siste frist for innlevering av stoff er 15. oktober

ANNONSEPRISER:	1 gang	4 ganger
½ side.....,.....kr.	150,-	kr. 500,-
1/1 side..... kr.	300,-	kr. 1000,-
Bakside..... kr.	500,-	kr. 1400,-

HOVEDSTYRE

Formann: Bjørn Bakke, Lønbergvn.16 B,2830 Raufoss tlf. 91 540
Nestformann: Jan Eilert Jaatun, 2857 Skreia, tlf. 061-63 893.

Kasserer: Eilif Rognerud, 2870 Dokka, telefon 061-10 432.
Sekretær: Harald Hvattum, 2890 Etnedal, telefon 061-20 356.

TIDSSKRIFTSTYRE:

Jan Eilert Jaatun, styrer, Fredrik Dyhren, Pål Prestesæter og Arne Amundgård.

Postgirokonto: 0802 3001005
Bankgirokonto: 8126 05 02972

Innhold

- 171: Jan Eilert Jaatun: Slektsforbindelser Toten - Vardal -Biri
- 180: Pål Gihle: Haug i Østre Toten - en gard med tradisjoner
- 183: Kjell H. Myhre: Kammerud i Jevnaker - gard og slekt II
- 192: Herman Nettum: Hvem var far til skredder Martin Christiansen Nettum (1853-1912)?
- 196: Bernt G. Bjelke: Gården Rønningen i Søndre Land VI
- 201: Otto Adolf Fosmo: Om Belgen i Oslo - og mere til
- 204: Otto Adolf Fosmo: Odelsjordebok for Hadeland og Land fra 1624
- 206: Arne Amundgård: Lokalhistorisk magasin
- 207: Marianne Gjerdbakken Kultom: Gjerdbakken-slekt 1754-1990
- 208: Terje Nordraak: Noe av Skålerudslekta fra Fluberg
- 218: Fredrik Dyhren: Arvingene etter Torsten Belgi, Aurdal
- 225: Torger Kraggerud: Primstavens vinterside
- 231: Otto Adolf Fosmo: Om finnen Sigfrid ("Siffi") Jacobsen
- 232: Pål Prestesæter: Om kona til Nils Olsen Sivesind (ca. 1645-1724)
- 234: Slektshistorie for Gudbrandsdalen?
- 235: Møter i høst
- 236: Spørsmål og svar
- 239: Vedtekter for Vestoppland Slektshistorielag

SLEKTSFORBINDELSER

TOTEN - VARDAL - BIRI

Av Jan Eilert Jaatun

Fra en slektsforsker i Stavanger fikk jeg for en stund siden spørsmålet: Hvem var Hans Hansen Sønsteby og kone Marte Paulsdr.?

Av og til har arbeidet med andres slekter gitt opplysninger som jeg selv har hatt nytte av, derfor begynte jeg å granske litt rundt det nevnte ekteparet.

De var bosatt blant annet i Rosetgrenda, Toten, der vi hadde brødrene Hans og Nils Paulsønner fra Napstad i Vardal. Kunne Marte Paulsdatter også være fra Napstad? Spørsmålet meldte seg da det viste seg at de første barna til Hans og Marte var født i Vardal.

Vardalboka nevner ei Marte Paulsdatter Napstad, men hun var gift med Ole Pedersen Grimaas. Kilden er kirkeboken for Vardal som viser at soldat Ole Pedersen Grimaas (Toten) den 2. januar 1807 ble gift med Marte Paulsdr. Napstad. De hadde datteren Maria som ble døpt 31. mai 1807. Da bodde foreldrene på Napstad.

Den 19. oktober 1811 og 18. januar 1812 ble det holdt skifte på plassen Paulsrud under Napstad etter bortdøde Ole Pedersen. Han etterlot seg enke Marte Paulsdatter og datteren Mari, 4 år gammel.

Formuleringen "bortdød" er litt merkelig, men har kanskje sammenheng med at Ole Pedersen var soldat og derfor vel er død et annet sted i landet, - borte fra bygda, Hans kone Marte Paulsdatter må være den Marte Paulsdatter som ble født på Napstad i 1785.

Et fristende og viktig spørsmål er nå om hun også kan være "min" Marte Paulsdatter som giftet seg 25. desember 1811 med Hans Hansen Slettum-eie i Vardal?

Denne Marte Paulsdatter bodde da ifølge kirkeboken på Kolberg. Kan enken i Napstadstuen ha flyttet til slektninger på Kolberg?

En slik flytting fra grensen til vestre Toten og til traktene ved Redalen virker kanskje ved første øyekast litt merkelig, men det er ikke her snakk om store avstander uansett hvor du flytter i Vardal. Dessuten vet vi at Marte Paulsdatter Napstads far, Paul Hansen Napstad, hadde slektninger på Kolberg. (Se: Tavle I).

Napstad var i 1801 teglverk. Noen bruker er ikke nevnt der da, men Paul Hansen kalles husmann med jord, 44 år gammel. Konen Gjertrud Nielsdtr. var 40 år.

De hadde sønnen Nils hjemme hos seg. Han var 11 år gammel. Dette er den allerede nevnte Nils Paulsen i Rosetgrenda. Broren Hans Paulsen, som vi også kjenner fra Rosetgrenda, må i 1801 ha tatt seg tjeneste på en annen Vardalsgard. Helst er han identisk med Hans Paulsen som var tjenestedreng på Hund, 14 år gammel.

Marte Paulsdatter Napstad var heller ikke hjemme i 1801. Den eneste aktuelle Marte Paulsdr. som bodde i Vardal dengang, var hun som tjente på Torke, 16 år gml.

Det må være samme Marte. Ikke bare stemmer alderen bra, men Napstad ble også iflg. Vardalboka opprinnelig brukt under Torke. Et Napstad var i 1669 engeland under Torke, et annet Napstad var sæter der.

En grunn til at enken på Napstadeie flytter til slektninger på Kolberg, kan være at hun ble gravid med kjæresten på Slettumeie - hvis det da er samme Marte Paulsdr, det er snakk om. Noen annen passende Marte Paulsdr. finnes i hvert fall ikke i Toten, Vardal og Biri!

Table I

Paul Olsen
Kolberg
f. 1698 + 1749, "39 år"
x Marte Reiersdtr.
Klundby

Kari Paulsdtr.

1731 - 1810

x Johannes
Pedersen
Kolberg

+ 1802, 80 år

Marte Paulsdtr.

1734 -

x Hans
Axelsen
Napstad

Peder Johannesen
Kolberg

+ 1828, 83 år

x Marte Jemdt.
Stokke

+ 1830, 40 år

Paul Hanssen
Napstad

ca 1757 -

x Gjertrud
Nilsdtr.

ca 1761 -

Marte Paulsdtr.
Kolberg 1811

1785 -

Hans Hansen og Marte Paulsdr. fikk datteren Oline 6. april 1812. Da bodde de i Slettumstuen, men før 1817 flytter de til Napstadeie. Det tyder da nettopp på en forbindelse til Napstad.

Siden reiste de til Toten og flytter rundt en del der før de slo seg ned i Rosetgrenda.

Hans Hansen og Marte Paulsdr. hadde barna:

1. Oline f. 6.4.1812 på Slettumseie.
2. Hans f. 17.10.1817 på Napstadie.
3. Paul f. 11.4.1820 på Sønsteby, Eina.
4. Johanne f. 25.9.1822 på Skreppen, Eina, g.m. Andreas Hansen Steen.
5. Andreas f. 21.2.1825 på Skreppen.
6. Helene f. 13.11.1827 på Korterud.

Alderen til Hansen og Marte Paulsdr. i folketellingen 1865 synes å støtte at jeg har funnet riktige personer. Hans Hansen var født ca. 1790, Marte Paulsdr. ca. 1785. Folketellingen 1801 viser at Hans Hansen Slettumeie f. 1790 var sønn av Hans Hansen Slettumeie og Lisbet Nielsdr.

Marte Paulsdr. var født 1785, nettopp det året Marte Napstad ble født.

Litt rart er det at eldste datteren fikk navnet Oline. Kanskje det er ment som oppkalling etter Martes første mann Ole?

Igjen må vi da forutsette at det er snakk om én og samme Marte Paulsdr., og det ser unektelig slik ut.

EI SLEKT PÅ SLETTUMEIE I VARDAL

Det var forresten ikke helt enkelt for en ikke helt lokalkjent å finne familien der i 1801, for folketellingen det året hadde ikke noe sted som het Slettum.

Ekteparet Hans Hansen og Lisbet Nielsdr. fant jeg derimot under Traaset som vel er det gamle navnet på garden.

Hans Hansen Traaset, 51 år i 1801, var husmann med jord og dertil skredder. Konen Lisbeth Nielsdr. var 50 år. Barna som var hjemme var: Marthe 17 år, Anne 15 år, Lisbeth 13 år og Hans 11 år.

De hadde enda en datter. Gunnor, for på skiftet etter Lisbet Nielsdatter Slettumstuen 23. april 1834 ble barna oppgitt å være:

1. Hans Hansen Roset, Toten.
2. Gunnor Hansdr., død, var gift med Paul Larsen Koldstuen. De hadde barna:
 - a) Lars Paulsen Skaarstad, 16 1/2 år.
 - b) Berte Paulsdr.
3. Kari Hansdr. gm Torkild Nøs-eie
4. Marte, ugift
5. Anne, enke.
6. Lisbet, ugift.

Her får vi bekreftet at Hans Hansen Slettumseie flytter til Rosetgrenda. Ellers er det mange uløste spørsmål rundt familien. Hvem var Hans Hansen og konen Lisbet Nielsdr.? Hvor gifter de seg? Hvor er barna født? - Dette kan kanskje senere gransking finne svaret på?

SLEKTEN PÅ NAPSTAD - RETTELSER OG TILLEGG

Slekten "vår" på Napstad starter ifølge Vardalsboka med en Lars som ikke kjennes nærmere men som skal ha delt gården i 1728 mellom en sønn Hans Larsen og svigersønnen Axel Hansen.

Her skulle en kanskje kunne stole på Vardalsboka, men skeptisk som jeg etter hvert er blitt til enkelte av slektsopplysningene der, må jeg si at det var vanskelig å få plass til

noen Lars på Napstad. - Samtidig med at denne Lars skulle ha levd nevnes det forskjellige steder i Vardalsboka andre brukere:

Peder Napstad med en datter Ingrid f. 1708. Han kan være identisk med Per Embretsen Napstad som i så tilfelle var enkemann da han ble gift med Kari Amundsdatter Dal, Vardal, datter av Amund Andersen Dal ca. 1673-1742 og Anne Olsdr. Koll ca. 1683 - 1762.

En Nils Christoffersen Napstad som flyttet til Gubberud i 1728, var gift 1. gang med Anne Mikkelsdr. Napstad, død 1738 og 2. gang med Ragnhild Olsdr., død 1745.

En rask kikk i gardspakken for Napstad på Eiktunet i Gjøvik viser at Johannes Bjugstad skjøter Napstad til sorenskriver Sommerfelt i 1724. I 1726 får Nils Christoffersen (fra Vildåsen) festebrev på Napstad av sorenskriveren, men blir der bare i to år, for i 1728 bygsler en Nils Paulsen garden.

Johannes Bjugstad må så ha innløst garden fra Sommerfelt, for i 1747 gir han bruksretten til Napstad (ett av brukene?) til Peder Engebretsen.

Kronologien skulle vel si tydelig nok at de to Peder'ne på Napstad ikke kan være identiske, som jeg antydte tidligere. - Men noen Lars Napstad nevnes ikke.

Tilfeldighetene, som så ofte før kom en ivrig slektsforsker til hjelp, da jeg kom over et skifte på Udal i Biri:

Den 28. februar 1753 skiftet Gunder Henrichsen Nordre Udahl og Anne Jonsdr. i levende live. De hadde ikke felles barn, og mens Gunder ble arvet av sine brorbarn, ble Anne Jonsdr. arvet av sine barn fra 1. ekteskap:

1. Jacob Larsen Echeren
2. Marte Larsdr. gm Axel Hansen Napstad.
3. Berte Larsdr., enke etter Amund Pedersen, Snedker.
4. Berte Larsdr., enke etter corp. Ole Ellingsen Skiervum.

Som vi ser er det ikke her noen Hans Larsen ifølge Vardalsboka overtok Nedre Napstad. Var han sønn av Lars "Napstad", måtte han i tilfelle vært av et 1. ekteskap.

Han kunne selvsagt vært død barnløs før 1753, men nå vet vi at Hans Larsen Napstad døde først i 1772, 74 år gammel.

Siden Lars "Napstads" enke var gift i Biri, var tanken nær at også Lars kunne være fra Biri.

Det viste seg å være riktig, som et medlem i slekts-
historielaget, Terje Tandsether, gjorde meg oppmerksom på.

Den 3. august 1711 ble det holdt skifte etter Lars
Jacobsen Heggenhagen i Biri. Han og konen Anne Jonsdr.
hadde barna:

1. Jacob Larsen, 2 år gammel.
2. Marit Larsdr. 10 år gml.
3. Berit Larsdr. d.e. 8 år gml.
4. Berit Larsdr. d.y. 5 år gml.

Barna er de samme som på Udal og moren heter det samme.
Identifikasjonen er klar nok!

Tablle II

Otter Hegge
- 1611/12
d. sept. 1625

Jacob Ottersen
Hegge

62 år 1666

+ 1674 (skifte 13. oktober)

Arnund Jacobsen, 22 år 1666

Oluft Jacobsen, 19 år 1666

Lars Jacobsen, 9 år 1666

+ 1711 på Heggenhagen

Ingri Jacobsdtr.

Birndte Jacobsdtr.

Lars "Napstad" har ikke eksistert, og kan ikke dele noen gård i 1728, når han døde på Hegge i 1711!

Skiftet var etter Lars, og han hadde ingen sønn Hans fra et eventuelt 1. ekteskap. Hvem Hans Larsen Napstad var, får da foreløpig bli en uløst gåte. (Se Tavle II).

SLEKTEN PÅ ØVRE NAPSTAD

Øvre Napstad ble overtatt av en Axel Hansen. Han er foreløpig ukjent, men i manntallet for Toten 1666 finner vi på Sandbakke i Kolbu en Axel Pedersen 36 år gl. med sønnene Erich Axelsen, 2 år gml og Hans Axelsen $\frac{3}{4}$ år gml.

Axel-navnet er såpass sjeldent at en kunne tenke seg en forbindelse mellom de her nevnte og brukeren på Napstad. Kronologisk kunne Hans Axelsen Sandbakke godt være far til Axel Hansen Napstad. -- I hvertfall kommer det nye folk på Sandbakke kort etter 1680.

Axel Hansen Napstad døde i 1761, 66 år gml. Det ble holdt skifte etter ham 14. desember samme året. Han og Marit Larsdr. hadde barna:

1. Hans Axelsen, bor på gården, men "nu utkommanderet til Frederikshald (Halden) under capitain Heyes Compagnie."
2. Lars Axelsen, 23 år, var likeledes i det militære.
3. Lisbet Axelsdr., 18 år gml, senere gift med Dafin Olsen Hunn.

Hans Axelsen overtok Øvre Napstad. Han var gift med Marte Paulsdr. Kolberg.

Marte Paulsdr. var enke i 1801. På Napstad Tægl-Værk bodde også en Lars Jensen. 24 år gammel. Også han kalles husmann med jord. Konen, Anne Hansdr. var 26 år og sønnen Hans Larsen 2 år. De hadde hos seg "Marthe Poulsdr., konens moder, 67 år gml og enke etter 1te ægteskab (og) som har brugelige føderaad af Pladsen".

Hans Axelsen og Marte Paulsdr. hadde barna:

1. Paul Hansen, neste bruker
2. Ole Hansen
3. Marte Hansdr.
4. Anne Hansdr. gm Lars Jensen Drager-eie, han som er på Napstad i 1801.

Paul Hansen Napstad ble 28. mars 1785 gift med Gjertrud Nielsdr. Fougner af Gausdal. Hun er ikke funnet døpt i Gausdal og har kanskje bare tjent på Fougner. Barna til Paul og Gjertrud er allerede nevnt:

1. Marte Paulsdr. dpt 31. juli 1785, vår meget omtalte venninne.
2. Hans, dpt. 8. juli 1787.
3. Nils, f. ca. 1790, 11 år i 1801.
4. Anne f. 1802.

Fortsettelse i neste nummer

Ny spesialpublikasjon

Etter at vi avsluttet den forrige serien med manntall, har vi en tid arbeidet med andre kilder som kan være viktige for slektsinteresserte. En kilde som har vært lite brukt er de forskjellige militærruller i Riksarkivet. Disse finnes for tidsrommet 1662 – ca - 1750. Nå er spesialpublikasjon nr. 10 ferdig - oversikt over "Unge Mannskaper i Toten, Vardal og Biri 1697". Der gis opplysninger om "soldatemner", gutter/menn mellom 15 og 40 år, deres alder og sivil status. Ellers får vi oppgitt navn (fornavn) på gardbrukerne.

Heftet koster kr. 50 og kan bestilles hos undertegnede:

Hilsen: Tidsskriftkomiteen

Haug i Østre Toten - En Gard med tradisjoner

Av Pål Gihle

Haugkrysset på vegen Lena-Gjøvik vet alle vegfarende hvor er, men ikke alle er kjent med garden Haug, som krysset har navn etter. Den som før her for en del år tilbake, husker at her var mye skog og en fikk et glimt av en gard på østsiden av vegen. I de senere år er her skjedd en forvandling i landskapet. Skogen er borte, vi farer gjennom store åkrer, der en allé fører fram til garden som heter Haug. En sakner på farten for å få se litt bedre. Hele gardsanlegget er så velordnet og vakkert, det er velstelt, malt med velvalgte farger, og over det hele hvelver seg ærverdige trekroner. En får lyst til å se nærmere på et slikt sted.

Navnet Haug tyder jo på at garden ligger høgt og fritt. Når en fra gardsplassen vender blikket østover, har en et storslagent skue tvers over Mjøsa med Nessundet, Helgøya og Hamar med omegn, i bakgrunnen mot syd ser vi Skreia med skaret og litt av Lensbygda og mot nord Nes og Ringsakers høgder. I klarvær ser en lengst i nord Rondeslottet.

Den eldgamle ferdselsvegen over Høgekorsen-Einagjennom Kolbu over Håjenbrua, videre forbi Lunna og over Djupdalen, går her tett ved Haug og videre til Vardal. Det er stort sett den vegtraséen som vi bruker i dag, vi slipper nå de tunge Djupdalsbakkene. Biskop Jens Nielssønn forteller om denne vegen i 1594 at det var 3 pileskudd mellom Berg og Groset, og at en mellom disse gardene kunne se over Mjøsa til Stange kirke. 200 år senere, i 1795 var den samme vegen forbedret til kongeveg, det vil si riksveg og hadde status som sådan til bortimot 1889.

Djupdalen, det er der den gamle vegen går over Hekshus-elva, Tyrfaen, som den het i middelalderen. Litt øst for vegen gjør elva en skarp sving og har gravet seg djupt ned

slik at elvebreddene særlig på sydsiden er høge og stup-bratte. Oppe på plataet inni svingen lå i oldtiden en bygdeborg, nå kalt Djupdalsborgen. En jordvoll med palisader har dannet forsvarsverket mot syd, den gikk tvers over plataet ut mot de bratte elvesidene, slik at det ble en trekant. Dette er et sjeldent anlegg, kanskje fra 3-4-5-hundreårene, ingen vet noe sikkert før en arkeologisk undersøkelse kan klargjøre det.

I grenda her, som er en del av Nordlia, ligger gardene Berg, Nøkleberg, Haug og Solberg (Solbjørg). Det er eldgamle navn, hvor gamle er umulig å si, og gravhaugene er borte. Her må ha vært en urgard ved navn Berg, som senere er delt opp.

Den første brukeren en hører om på Haug er Tord, som var her 1627 og blir borte i 1643.

Brynild Haug, som var fra Alm, var eier og brukte nok Haug noen år. Han var velstående og eide del i både Bjørnstad, Berg, Stensli og lille Bjørnstad 1633-1636. Etter Brynild var Jakob Haug eier. 1648 nevnes Ole Torkildsen Majer, 1661 Jakob Bjørnstad og Ole Taralrud og 1681 eide Lars Lunden en del.

1643-1673 var Laurits Mikkelsen bruker, etter han kom Nils 1673-1681. Oluf Haug var nestemann 1681-1698, han greide å kjøpe garden.

1699 kom Christen Isaksen (1657-1742) som den første av den slekta som er her i dag. Kona het Marie Carlsdatter. Fra disse er slektsrekka grei fram til i dag.

Isak Christensen (1686-1757) var utsatt for odelspåtale i 1749, men førte bevis for at slekta hadde vært der i 50 år og odelsøkeren trakk seg.

Nils Isaksen (1720-1782) kom i økonomiske vanskeligheter og måtte gå fra garden, men sønnen Ole Nilsen (1752-1829) greide å løse den ved odelsøksmål.

Så kom Even Olsen (1785-1821). Even deltok i krigen 1809, og før han drog fra garden, plantet han et tuntre, en lønn som vokste og ble kjempestor, men blåste ned i en høststorm for en del år siden. Jorda var oppbløtt etter mye regn, og treet gikk opp med rota.

Even Evensen (1821-1894) var født ti dager etter farens død. Han fikk garden på skiftet, da hans mor giftet seg igjen.

1889 ble sønnen Ole Christian Haug eier. Kona hans, Marte Maria var fra Blikset. Ole Christian var kjent som bygdehistoriker og slektsgransker. Hans spesialitet var å skrive inn i bøker alle hendelser i nabolaget og viktige begivenheter i bygda. Han skrev opp slektstavler for hele nabolaget og var også benyttet av kommunen til å ordne kommunearkivet. Han har etterlatt seg en mengde oppteignelser.

Ole Christian Haug likte å se seg om og tok turer i bygda tidlig om morgenen. Da var det stille og fredelig. Han kunne uforstyrret gjøre sine iakttagelser og fundere over stedenes historie.

Han hadde to sønner, Even og Christian. Even fikk Haug, han var ugift. Det er å merke at han hadde flere særinteresser utenom det vanlige gardsbruket. Han hadde bier, oppdrettet gjess som ble solgt til Island, var en hendig kar og drev som møbelsnekker. Han hadde mange hustelefoner, både i gardens hus og på husmannsplassen, slik at han lett kunne komme i kontakt med de som var i hovedbygningen. Eikealléen var Evens verk. Plantene oppelsket han av eikenøtter som han hadde sanket på Breili.

Etter Even tok brorsønnen Simen Lehne Haug over garden. Her har han og frue Edle laget et riktig koselig hjem der det gamle blir holdt i akt og ære ved siden av nye ting.

I en sidebygningen som Even bygget 1922 var samlinger av gamle bruksting og en steinsamling, alt fra garden. Samtidig kunne annen etasje brukes som selskapsrom, i det hele et meget interessant, severdig og nyttig hus.

Garden har 300 mål skog. I de siste år er nydyrket meget, så åkerarealet er 350 mål, som brukes til poteter og korn. (Artikkelen ble skrevet i 1972).

Kammerud i Jevnaker - gard og slekt II

Av Kjell H. Myhre

Fortsettelse fra forrige nummer)

IV. Marthe Gudmundsdr./Ole Sørensen

1. Tosten, dpt. 4. sept. 1735, d. 4. aug. 1818, gift 15. apr. 1762 m. Gubiør Andersdr. Askim, f. 1. jan. 1740, d. mlm. 1801 og 1825, datter av Anders Gulbrandsen Askim og Ragnil Mogensdr. f. Eid. Tosten Olsen overtok halve Kammerud (5 lpd. tunge) ved skjøte dat. 1. aug. 1761, og den andre halvdelene ved skjøte dat. 13. apr. 1767.
2. Gudmund, dpt. 22. des. 1737, d. 10. mai 1816, gift 5. nov. 1767 m. Kari Larsdr. Dal, V. Gran, f. ca. 1739, d. 26. aug. 1837, datter av Lars Pedersen Dal, f. Kjekshus og Mari Hansdr. f. Drøvdal. Gudmund Olsen overtok farsgården Velsand ved skjøte dat. 1. aug. 1761.
3. Birthe, dpt. 16. okt. 1740, d. 20. apr. 1821, gift 13. mai 1765 m. Hans Svensen Skiaker, øvre, f. 4. feb. 1729, bgr. 29. okt. 1813, sønn av Even Olsøn f. Granvolden og Anne Larsdr. f. Skjervum. Hans Evensen kjøpte Skiaker ved skjøte dat. 16. mars 1761.
4. Anne, dpt. 20. mai 1742.
5. Marthe, født i Ole Sørensens 2. ekteskap, dpt. 4. sept. 1746 (f. etter farens død) bgr. 30. apr. 1748.

V. Tosten Olsen/Gubiør Andersdr.

1. Ole, dpt. 3. juli 1763, d. 9. des. 1837 på Stensrud, gift 19. okt. 1790 m. Kari Sørensdtr. Gamkin, dpt. 11. mars 1764, d. 3. mars 1828, datter av Søren Jensen Gamkin, f. Helgaker og Kari Olsdr. f. Enger, Ø. Jevnaker. Kari Olsdr. var ved sitt 1. ekteskap 1752 gift til Gamkin. Ole Tostensen fikk

18. mars 1783 utstedt auksjonsskjøte på garden Stensrud, V. Gran. Han overtok Kammerud ved skjøte dat. 19. feb. 1814.
2. Anders, dpt. 1. nov. 1766, d. 23. des. 1846 på Helmen, gift juni 1805 m. Goroe Iversdr. Falang, nedre, f. 1. okt. 1780, d. 2. feb. 1840, datter av Iver Stephensen Falang, f. Haug, Brandbu og Berthe Paulsdr. Stubstad f. Bjørge. Anders Tostensen kjøpte Helmen av ltn. Niels Hals ved skjøte dat. 14. apr. 1800.

VI. Ole Tostensen/Kari Sørensdtr.

1. Torsten, dpt. 24. juli 1791, d. 11. des. 1880, gift 2. nov. 1815 m. Rangdi Johannesdr. Haugtvedt, f. på Hvinden, dpt. 5. feb. 1797, d. 3. mai 1865, datter av Johannes Gundersen Hvinden, f. Dynna og Marthe Paulsdr. f. Hval. Torsten Olsen overtok Stensrud etter sin far ved skjøte dat. 11. mai 1812. Dennes sønn, Johannes Torstensen, overtok garden ved skjøte dat. 24. apr. 1847, og foretok delingsforretning 20. juli 1853, hvorpå han overdro den søndre og utskilte del til sin bror Paul Torstensen ved skjøte dat. 12. aug. s.å. Slekten Kammerud ble sittende på Stensrud S. til 1868, og på Stensrud N. til 1903.
2. Kari, dpt. 16. des. 1791, bgr. 21. jan. 1792.
3. Søren, dpt. 17. aug. 1794, d. 16. des. 1853, gift 2. juli 1822 m. Marthe Joensdr. Strande, Bjoneroa, dpt. 21. mai 1804, d. 26. sept. 1888, datter av Joen Olsen f. Tokerud og Rangdi Hansdr. Strande, f. Næs, øvre. Søren Olsen overtok Kammerud ved skjøte dat. 27. okt. 1821.
4. Gubiør, dpt. 1. feb. 1795, d. 17. des. 1876, gift 14. juni 1821 m. Eric Gulbrandsen Hensrud, øvre, dpt. 4. mai 1787, d. 8. mai 1866, sønn av Gulbrand Eriksen Hensrud og Marthe Pedersdr. f. Løken, Lunner.
5. Oline, uekte datter av Ole Tostensen og Anne Eriksdr. "med hvilket Ole havde lovet at indgaa ægteskab", iflg. skifte av des. 1849. Øvrige opplysninger har ikke vært mulig å finne.

VII. Søren Olsen/Marthe Joensdr.

1. Kari, f. 25. feb. 1823, d. 14. feb. 1897, gift 10. okt. 1842 m. Torger Paulsen Dæhlen, midtre, dpt. 31. mars 1811, d. 1. juni 1891, sønn av Paul Olsen Dæhlen og Goro Larsdr. f. Hvamstad. Torger Paulsen overtok Kammerud etter sin svigermor ved skjøte dat. 13. okt. 1855.
2. Rangdi, f. 12. okt. 1825, d. 16. nov. 1899, gift 19. mars 1846 m. Jacob Hansen Strande, Bjonerøa, f. på Strandeeiet 20. sept. 1822, d. 31. mai 1904, sønn av Hans Andersen Strande og Marthe Jacobsdr. f. Tokerud.
3. Gubiør, f. 26. jan. 1829, d. 6. feb. 1909, gift 13. juli 1847 m. Anders Larsen Lunner, østre, dpt. 6. nov. 1820, d. 1. apr. 1888, sønn av Lars Tronsen Lunner, nordre og Karen Andersdr. f. Kjørven, nedre.
4. Marthe, f. 11. nov. 1833, d. 10. jan. 1903, gift 16. feb. 1854 m. Gudbrand Hansen Grimsrud, f. på Sørum, Bjonerøa, 11. apr. 1827, d. 30. nov. 1885, bror av Jacob Hansen, omtalt under nr. 2. Gudbrand Hansen kjøpte ved skjøte dat. 15. okt. 1852 garden Grimsrud, søndre i N. Brandbu, som da var et nyetablert bruk, fraskilt hovedbølet nøyaktig to år tidligere. Denne garden makeskiftet han 13. okt. 1856 med eieren av garden Molden, nordre, Ø. Gran, Erik Eriksen, som på sin side hadde solgt Grimsrud til Gudbrand Hansen og kjøpt Molden 1851.

VIII. Kari Sørensdtr./Torger Paulsen

1. Paul, f. 27. nov. 1844, d. 9. juli 1922, gift 11. des. 1868 i Argyle, Green Valley, Wisconsin m. Oline Stensrud, V. Gran, f. 6. jan. 1849, d. 21. feb. 1923. Fødested og foreldres navn ukjent. Paul T. Kammerud emigrerte fra Kristiania med damperen "Pacific" 1. mai 1868, i følge med sambygdingene Lars Olsen Mørtvedthagen, Amund Andersen Loftsvold og Lars Larsen Hofsmarken. Overfarten kostet ham 42,5 Spd (170 kr.) 1869 flyttet Paul/Oline til Ft. Doge, Iowa, før de 1. apr. 1885 ankom White Rock, S. Dakota, hvor de etablerte seg som farmere med en nybyggereiendom på 1280 da. Paul og Oline ble

- boende i White Rock resten av sine liv. Av deres fire barn nytter sønnen Garfield's etterkommere fortsatt Kammerud som sitt familienavn.
2. Marthe f. 10. juni 1849, d. 21. mars 1939 på Grindvoll, Lunner. Husholderske hos sin bror, landhandler Ole T. Kammerud. Senere bosatt på eiendommen Midtgardsbråten, nedre i V. Gran, tidligere husmannsplass under Grymyr, i dagligtale kalt "Bergmand" etter svenskfødte garver J. B. Bergmand som lenge var bosatt på stedet.
 3. Søren, f. 25. jan. 1853, d. 28. juli 1933, gift i Fluberg 17. mai 1888 m. Mari Eriksdr. Struksnes, Søndre Land f. 11. nov. 1866 d. 3. apr. 1952, datter av Erik Gudbrandsen Struksnes, f. Askvik, nordre og Kristine Eriksdr. f. Askvik-enga. Erik Gudbrandsen kjøpte Struksnes 1861. Foruten driften av egen skog, var Søren Torgersen engasjert i tømmeroppkjøp og inngikk flere uthogstkontrakter både på Hadeland og i S. Land. Søren Torgersen overtok Kammerud ved skjøte dat. 11. feb. 1885. Ved skjøte dat. 22. mars 1904 kjøpte han garden Hov, søndre, Vasslia i Brandbu. Farsgarden Kammerud solgte han i 1909.
 4. Goro, f. 20. feb. 1856, d. 7. sept. 1935, gift 10. des. 1884 m. landhandler Johan Pedersen Lomsdalen, søndre, S. Land, f. 8. mars 1858, d. 12. nov. 1940, sønn av Peder Nilsen Lomsdalen f. Skagenes, nordre, Ådal og Anne Olsdr. f. Hornslien. Peder Nilsen kjøpte Lomsdalen 1837. Den meget allsidige Johan P. Lomsdalen opprettet 1878 landhandleri på Elvetangen, V. Gran, og la med dette grunnlaget for den forretningsvirksomhet som etter hvert utviklet seg i tilknytning til tettstedet Grymyr, Han overlot senere landhandleriet til Ole H. Grymyr; gift med hans niese, Oline Marie Lomsdalen. Videre var Johan Lomsdalen lenge nært knyttet til skipsfarten på Randsfjorden, både som båtfører og som reder. Han var innehaver av dampfartøylene "Thor" og "Kvik", begge trebåter bygget ved Kammerud. Dessuten trebåten "Norrøna" og jernbåten "Delfin." I tillegg var han medinnehaver i Kammerud Teglverk.
 5. Ole, f. 1. mars 1861, d. 4. sept. 1915, gift ved Bragernes 17. mars 1899 m. Anne Haraldsdr. Skar, V. Bagn, Aurdal, f. 13. okt. 1878, d. 16. juni 1905, datter av Harald Tåmåsson Skar og Gjertrud Mikjelsdr. f. Brattrud, midtre. Ole T. Kammerud etablerte 1905 Onsaker Landhandleri på

Strandvoll, Jevnaker. Han hadde drevet kolonialforretning på naboeiendommen Sand siden 1902, og i føderådsbygningen på Onsaker fra 1900, etter en meget kort periode som handelsbetjent ved et av landhandleriene på Nøklebyjordet, Jevnaker. Det var Ole T. Kammerud som sammen med broren Andreas og svogeren J. P. Lomsdalen etablerte Kammerud Teglverk, med Ole som driftsbestyrer. Ole's eldste sønn Thorvald (f. 1899) kjøpte ved skjøte dat. 5. jan. 1921 garden Hvinden, nordre og denne gren av slekten er den eneste her til lands som har beholdt Kammerud som sitt familienavn.

6. Andreas f. 17. juli 1864, d. 10. nov. 1930 på Rabba, Hønefoss, ugift. Andreas T. Kammerud var en foregangsmann innen lokal industrietablering, og fremfor alt innen næringen som sterkest kom til å prege hans livsløp, trelasthandelen. Andreas Kammerud inntok en bokstavelig talt banebrytende rolle i norske trelasthandlers voldsomme ekspansjon i de nordrussiske skogområder i 1890-årene. Iflg. uverifiserte kilder skal A. Kammerud ha hatt sitt første oppdrag i Russland allerede 1892, angivelig sammen med Mads Johannessen Sarastuen (senere Ringelien), S. Land, for et ikke navngitt Kristiania-firma. Arbeidet omfattet utbygging av fløtningselver, samt drift av selskapets skoger. Oppdraget skal ha pågått helt til 1896. Dette er faktisk forut for de allment kjente norske engasjementer i området. A. Kammerud reiste på nytt til Russland høsten 1900, med takseringsoppdrag for et uidentifisert, men trolig svensk selskap; Graamaaff & Co. Bl.a. er en nokså detaljert beskrivelse av denne reisen via Åbo til St. Petersburg og Moskva bevart. Kammerud forlot Russland 27. nov. og var innen nyttår tilbake i Jevnaker. Senere knyttet Kammerud kontakt til trelasthandler Th. Bache, Drammen, også, velkjent på Jevnaker som medlem av Kistefos Træsliberis første direksjon fra 1889. Bache var delaktig i oppkjøp av store skogområder i nærheten av den russiske landsbyen Seregovo. A. Kammerud fikk i oppdrag å lede driften. Om arbeidet med driften og om fløtningen på elva Dvina over de enorme strekninger til Arkhangel er bevart en nærmest eventyrlig beretning. Kammerud var ansvarlig for driften to sesonger; 1909/1910. På hjemmebane etablerte A. Kammerud i fellesskap med to sambygdinger Jevnaker Cementstøperi på Nordbytangen i Jevnaker, for produksjon av taksten og sementrør. I 1922 grunnla han

sammen med Petter O. Røken Røykenvik Dampsag i N. Brandbu, men trakk sine interesser ut alt året etter. Senere i 1920-årene gikk han sammen med brukseier Alf Mjøen på nedre Gjøvik gård og oppførte dampsag ved Fredvika på Mjøsstranda. Dette prosjektet ble imidlertid økonomisk nærmest en katastrofe; sagbruket ble rammet av over-
svømmelse allerede før det kom i drift, og virksomheten ble ikke forsøkt gjenopptatt. I tillegg til disse foretak kom altså eierandelen i Kammerud Teglverk.

7. Caroline (Lina) f. 20. mai 1866 d. 2. jan. 1931, gift 15. okt. 1891 m. fanejunker Iver Andersen Elnesenga (senere Elnes) f. 21. okt. 1851, d. 2. feb. 1933, sønn av Anders Hansen Elnesenga, f. på Hvinden og Kiersti Jensdtr. f. Raubråten. Iver Andersen ble ved testamente opprettet 1. juli 1890 overlatt eiendommen Skutsætra, etter tidligere eier Østen Nilsen som selv var uten etterkommere. I. A. Elnes avsluttet underoffiserskolen 1874, og oppnådde fanejunkers grad 1898. Han hadde sin lengste tjenestetid ved Hallingdalske Bataljon, stasjonert på Helgelandsmoen, fra 1911 ved den nyopprettede Hadelandske bataljon, Eggemoen, Ringerike. Han søkte avskjed 1912, etter samlet tjenestetid på 38 år. Også i det sivile var I. A. Elnes engasjert på mange hold, bl.a. som medlem av herredstyre og formannskap i Gran gjennom en årrekke, og kommunens ordfører 1911-1914.

IX. Søren Torgersen/Mari Eriksdtr.

1. Kari, f. 6. mai 1889, d. 26. des. 1982, gift 22. feb. 1917 m. Ole Andersen Tingelstad, f. 27. aug. 1890, d. 30. mars 1970, sønn av landhandler Anders Nilsen Tingelstad på Kirkevolden, Brandbu f. Tingelstad, øvre (Stykket) og Anne Marie Olsdtr. f. Tingelstad, nedre. Ole og Kari Tingelstad etablerte eget landhandleri i Brumunddal.
2. Kierstine, f. 15. mars 1892, d. 10. juni 1976, gift 20. juni 1916 m. kpt. Arve Olsen Staxrud, Brandbu, f. 5. sept. 1881, d. 4. apr. 1933, sønn av Ole Larsen Staxrud og Karoline Elisabet Malene Thorsteinsdtr. f. Fretheim, Flåmsdalen. Arve Staxrud, bosatt i Røykenvik, var leder av Nordenfjeldske Hjulrytterkompani, stasjonert på Starum, Ø. Toten. Han var dessuten en anerkjent polarforsker, som bl.a. foretok flere ekspedisjoner til Spitsbergen.



Søren og Mari Kammerud.

3. Tron, f. 22. mars 1896, d. 27. juli 1976. Ugift, håndverker og gardbruker.
4. Martha f. 2. juni 1899, d. 2. nov. 1985, gift 19. des. 1919 m. Lars Gunerius Jakobsen Smerud, Askim østre, Brandbu, f. 5. feb. 1897, d. 27. aug. 1984, sønn av Jakob Gundersen Smerud og Kjersti Larsdr. f. Engnes, begge V. Brandbu.

Ved at Søren Torgersen i skjøte dat. 15. mai 1909 solgte Kammerud til sin svoger Martin Eriksen Struksnes, ble den mange hundreårige slektstradisjon knyttet til garden brutt definitivt. Etter 17 år var Martin Struksnes tvunget til igjen å selge, og garden kom stadig på skiftende hender.

Avslutningsvis om Kammerud's historie synes jeg krigsårene 1940-45 også har spesiell krav på omtale. Innledningen av denne mørke epoken i vår historie som i år minnes med 50-års markering, kom nemlig til å bli særdeles turbulent spesielt i denne gardens historie.

Daværende eier, Tor Greiner Stenersen, som kjøpte garden ved skjøte dat. 16. sept. 1941, var nemlig en mann som utmerket seg ved sin innsats under okkupasjonstiden. Han hadde deltatt i fremste linje under de voldsomme kampene i Haugsbygd, Ringerike 1940 og kom senere til å innta en sentral posisjon under krigens gang også på Hadeland. Stenersen hadde funksjon som instruktør for Mil. Org. gr. 1423.1 som for en stor del opererte fra sine forlegninger på Hadeland Vestås. Også Stenersen's familie, i første rekke hans søsken, var svært aktive støttespillere, først og fremst når det gjaldt å holde styrkene "på skauen" løpende orientert om hendelsene nede i bygda. På denne måten kom Kammerud til å fungere som et kontaktknutepunkt for Mil. Orgs. virksomhet i dette området.

Som følge av en reise Stenersen foretok til Storbritannia våren 1942, uten okkupasjonsmaktens samtykke, forlangte sågar statspolitiet garden tatt i beslag med hjemmel i "reichs-kommisars forordning". Av de som samarbeidet nært med Stenersen i kampen for landets frihet, karakteriseres hans innsats som uvurderlig, og ytterst heltemodig!

Stenersen ble senere tatt til fange nær sitt opprinnelige hjem i Oslo, og satt i arrest på Akershus festing. Etter utrolig snarrådig å ha overmannet to fangevoktere med oppdrag å føre ham i forhør, ble Stenersen i et påfølgende fluktforsøk skutt av tyske vaktposter på festningsmurens utside 1. april 1944.

Retting

I artikkelen "Kammerud i Jevnaker - gard og slekt I" i Vestoppland slektshistorielags tidsskrift nr. 2 1990 s. 118 skal en feil rettes i avsnitt II. Tosten Gudmundsen ... under punkt 1. linje nr. 3. Der skal det stå: "sønn av Anders Torgersen Stensrud" (ikke Andersen som det står i heftet).

Med hilsen Kjell H. Myhre

Mer om Sandbakke

Av Vegard Thune, Eina

Jeg leser hvert nummer av Vestoppland Slekthistorielags tidsskrift med interesse. Det er en smakfull trykksak med mye interessant stoff. I nr. 1 for 1990 står en artikkel om Sandbakke i Vestre Toten. På side 60 skrives om at Hans Hansen Sandbakkes eldste sønn Hans f. 1816 døde ung. Han var ikke yngre enn at han stiftet familie. Hans Hansen Sandbakke er min tippoldefar:

Hans Hansen Sandbakke, sønn av Hans Hansen Sandbakke og Marte Larsdatter Elton, født 9/7 1816, døpt 21/7 1816, død 7/4 1857, 41 år gammel. Han ble gift 17. oktober 1842 med Margrethe Pedersdatter Thone, enke, født på Strande i 1810. Deres barn var: Helene født 15. nov. 1843 døpt 3. desember 1843, Berthe Marie født 11. mai 1848, Hans Christian født 18. febr. 1854, død 10. juli 1864.

Hans Hansen Sandbakke og familie bodde på Thune, 1842 var han titulert som tjener men alt samme år som garbruker.

Hvem var far til skredder

Martin Christiansen

Nettum (1853 -1912)?

Av Herman Nettum

Dette er et spørsmål jeg har fått flere ganger, og selv om jeg er i slekt med Martins etterkommere, har jeg ikke undersøkt noe særlig om dette tidligere. Min farfars søster, Josephine Olsdatter, født 7.11.1852, død 16.5.1925, ble 24.11.1876 gift med skreddersvenn Martin Christiansen Hanestadeie og de fikk tilsammen 8 barn. Tre av disse kom til å føre slekten videre og etterlot seg 16 barn og 50 barnebarn; og legger vi på et par generasjoner til, skulle etterslekten bli ganske tallrik. Problemet var imidlertid å finne den riktige faren til Martin selv om dette ikke lå lengre tilbake i tid enn fra midten av det forrige århundre.

Martin Christiansen var født 2.10 og døpt 6.11.1853 i Balke kirke. Foreldrene var "Pige Dorthe Larsdatter Hammerstad og Ungkarl Christian Andersen Hammerstad". Fadderne var alle fra Boksrud, og vi befinner oss altså et godt stykke ut i Totenvika. (Dette er ikke oppført i Totens Bygdebok, bind IV, men at vi her har med Hammerstad i Totenvika å gjøre, skulle det vel ikke herske noen som helst tvil om.) Martin var altså født utenom ekteskap, og siden foreldrene heller ikke senere ble gift med hverandre, fikk jeg dessverre ingen opplysninger om deres alder fra kirkeboka. På den annen side var tidspunktet for Martins fødsel kildemessig sett ganske gunstig fordi vi foruten de kirkelige opplysninger som dåp og konfirmasjon, som kjent hadde folketellinger både i 1865 og i 1875.

Morsslekten hans gikk det forholdsvis greit å finne ut av. Hun var født på Labberud under Skramstad 2.7.1824 og hadde farsslekten sin fra Langgård i Feiring. En av hennes aner var forresten en Christopher Wessel som det var skifte etter den 3.1.1683. Han var stiger i Malmberget i Feiring og kom til Feiring fra Kongsberg, muligens av tysk eller hollandsk herkomst. Han var gift med Annichen Sophie Lisbeth Hansdatter, men noe mer om disse folkene vet jeg ikke. Nå tilbake til Martins mor, Dorthe Larsdatter. I 1865 var hun fremdeles tjenestepike på Hammerstad, 42 år og ugift, og hun forble ugift alle sine dager og døde hos sønnen Martin Christiansen i Skartnetum 20.10.1903.

Så var det altså å finne en far til Martin. Her fantes heller ingen annen opplysning enn navnet og at han var ungkar i 1853. I tillegg var det i Østre Toten rundt 1865 omkring 15 personer som het Christian Andersen, og det bodde ingen med dette navn på Hammerstad lenger, så i utgangspunktet så ikke dette helt lyst ut. Jeg fant imidlertid ingen som hadde flyttet fra bygda mellom 1853 og 1865 som kunne være far til Martin, så jeg måtte derfor ta sjansen på at han fremdeles befant seg på bygda og at han var i live.

Nå kunne heldigvis de aller fleste av de nevnte kandidater utelukkes. Noen var for unge på det aktuelle tidspunkt, noen kom til bygda litt for sent, andre var allerede gift i 1853, og andre var "for gamle". Til slutt sto jeg tilbake med kun én Christian Andersen som i 1865 var gift med Berthe Helene Stangstuen, født 1.4.1836 og død 23.11.1929. Disse bodde i Hørlandseie 1859-1861, Hammerstadeie 1863, Boksrudstuen 1865-1875 og til slutt på øvre Oppegård der Christian var bruker fra 1878 og eier av samme gard fra 1885 til 1895. De fikk etterhvert 7 barn. Denne Christian Andersen var født i Hørlandstajet 6.4.1832 og døde på Oppegård 19.4.1896. Han var sønn av Anders Olsen "Hørland" som 5.6.1827 ble gift med Margrete Christensdatter "Hørland", opprinnelig fra Fjørkenstadengen. Hvor Anders Olsen kom fra vet jeg ikke, men kalles "Gaardsmandsøn og Ungkarl" da han giftet seg. De fikk 4 barn, hvorav 3 vokste opp. Til sist fant jeg på å se etter i kirkeboka hvilket navn Christian brukte som oppholdssted da han giftet seg, og ganske riktig, da han blir gift 30.12.1858 skriver han seg for "Hammerstad". Dermed skulle saken sannsynligvis være

løst, og jeg var nå etterhvert blitt temmelig sikker på at denne Christian Andersen var den riktige faren til Martin, men jeg skulle helst hatt en fornuftig forklaring, av et eller annet slag, på at det virkelig var slik.

Martin ja, hvor var det nå blitt av ham? Jeg finner han ikke i Totenvika men som pleiesønn i Hanestadkolden i 1865! Der bodde skredder Ole Pedersen Kolden sammen med kone, barn, svigermoren som var enke og hennes ugifte datter på 42 år, samt altså Martin Christiansen som da sies å være 13 år.

Tre år senere finner jeg ham konfirmert i Balke kirke under navnet Martin Hanestadeie, født 2.10.1853, og med foreldre oppgitt nøyaktig som ved dåpen, så presten hadde sikkert skrevet direkte av fra kirkeboka. Ved folketellingen i 1875, året før han giftet seg, bodde han fremdeles i Kolden, kalles skredderdreng og fødselsåret er korrekt oppgitt til 1853. Martin bodde altså hos skredder Kolden fra før han var 12 år til han giftet seg.

Så melder spørsmålet seg: Hvorfor ble han pleiesønn akkurat i Hanestadkolden som i lokal målestokk ligger ganske langt fra fødestedet Hammerstad i Totenvika? Jeg merket meg også at Martin var oppført som pleiesønn og ikke som legd. En pleiesønn vokste helst opp hos slektninger eller nære bekjente av pleieforeldrene, mens en legd ble plassert mer tilfeldig. Det kunne derfor tenkes at en av Martins foreldre var i slekt med - eller tilhørte den nærmeste bekjentskapskrets til skredder Kolden! I allfall syntes jeg dette var verd å undersøke nærmere.

Ole Pedersen Kolden var født 17.1. og døpt 23.3.1834, og også han var født utenom ekteskap. Foreldrene var "Pige Marthe Olsdatter Hveemseie vestre og Ungkarl Peder Andersen Hørlandseie". Nå var vi i hvertfall tilbake i Totenvika igjen, men hvem var nå denne Peder Andersen Hørlandseie? Jo, han var født i Hørlandstajet i 1815 og var sønn av Anders Nilsen og Marie Olsdatter som bodde i Hørlandstajet fra 1815 til 1849. Vi husker at Christian Andersens foreldre bodde i Hørlandstajet fra 1830 til 1839. Det var to hus der, og disse to familier var altså gode naboer i

10 år! Altså, Peder Andersen fikk sønnen Ole Pedersen i 1834, senere kjent som skredder Kolden, og naboen Anders Olsen fikk sønnen Christian Andersen i 1832, så skredder Kolden og Martins far var omlag jevngamle!

Hvorfor Christian Andersen og Dorthe Larsdatter ikke ble gift med hverandre vet jeg ikke, men én forklaring kan være at da Martin ble født var Christian bare 21 år, mens Dorthe var 29 år, men om dette alene var årsaken skal være usagt. Sikkert er det i allfall at Martin ble pleiesønn hos skredder Ole Pedersen Kolden fordi hans far og farfar var naboer og gode venner av Christian Andersens foreldre mens de bodde i Hørlandstajet. Vi har her et eksempel på at bekjentskap kunne være en like viktig grunn som slektskap når det var snakk om plassering av pleiebarn i det forrige århundre - og at det kan være nyttig å undersøke litt om pleieforeldrene hvis vi støter på liknende tilfeller der vi "står fast". I dette tilfellet var det jo flaks at bekjentskapet var på Martins fars side, for det viser da samtidig at jeg hadde funnet den riktige far til Martin. Når nå dette nåløyet var passert og "farskapssaken" løst, var det en enkel sak å finne flere aner da disse stort sett var kjent tidligere og derfor unødvendig å ramse opp. Skredder Martin Christiansen Nettum døde 14.6.1918 i Skartnettum ved Bilitt.

Også når det gjaldt skreddere var det ofte slik at slekt og yrke hang i hop - også her på Bilitt. Ole Andersen Buskebakke og Magdalena Nilsdatter østre Hveem hadde to barn. Den ene ble skredder Anders Olsen Tandbergsbakken, den andre var Marthe Olsdatter som ble mor til den nevnte skredder Ole Pedersen Kolden. Både Anders Tandbergsbakken og Ole Kolden hadde sønner som ble skreddere her på Bilitt. Martin Nettum hadde også to sønner som ble skreddere, Peter og Ole. Peter døde barnløs, mens Ole hadde flere sønner som kom til å fortsette i samme yrket.

Gården Rønningen i Søndre Land VI

Av Bernt G. Bielke

Fortsettelse fra forrige nummer

Den videre anerekke for

Nr. 24 Ole Hansen Hoff og

Nr. 25 Christense Engebretsdatter Prestegaards-eie er:

5. etteledd

Nr. 48 Hans Pedersen Hoff var født 1755 på gården Hoff i Søndre Land. Han ble forlovet 6/10 og gift 16/11-1783 med Nr. 49 Marthe Olsdatter Bondlie døpt 3/2-1754. I ekteskapet var det følgende barn:

a. Peder, født ca. 1785

b. Ole døpt 6/11-1792, gift 22/8-1812 med Christense Engebretsdatter Prestgaards-eie. Se nr. 24!

c. Marthe født ca. 1796.

Hans Pedersen overtok gården Hoff før 1792 fordi han under gardmannallet i 1782 brukte gården. Under folketellingen i 1801 bodde han på gården.

Nr. 50 Engebret Gundersen Presteødegaarden som ble døpt 7/8-1740 i Norderhov kirke på Ringerike. Han ble forlovet som enkemann 25/5 og gift 27/12-1787 i Hole kirke med:

Nr. 51 Anne Andersdatter Evjua som ble døpt i Hole på Ringerike 25/12-1760. I ekteskapet har jeg funnet følgende barn:

- a. Gulbrand døpt 24/8-1788
- b. Christense døpt 29/2-1792 og gift 22/8-1812 med Ole Hansen Hoff. Se nr. 25!
- c. Martha døpt 25/2-1798.

Navnekombinasjonen Christense Engebretsdatter er meget sjelden. I folketellingen i 1801 er det bare en Christense Engebretsdatter slik at det ikke kan herske tvil om denne "gren" av anerekken. Under folketellingen i 1801 bodde Engebret Gundersen som jordløs husmann og sadelmaker 61 år gammel i sitt 2. ekteskap på prestegården i Norderhov. Hans kone Anne Andersdatter var da 40 år og i sitt 1. ekteskap. De bodde sammen med barna Gulbrand 13 år, Christense 7 år og Mari (Martha) 3 år. Under ekstraskatten (koppskatten) i 1762 var Engebret Gundersen tjenestekarl på Prestegården i Norderhov. Ved forlovelsen bodde han på en plass under gården Sørum i Hole. Etter at sønnen ble døpt i 1788 flyttet paret til en plass under prestegården i Norderhov.

6. etteledd

Nr. 96 Peder Olsen bygslet en part på 3 1/2 tunge av gården Hoff i 1745. Han døde i 1794 82 år gammel. D.v.s. han var født ca. 1712. Hvis han ble døpt etter at kirkeboken for Land nr. 1 begynte er den eneste dåp som kan passe 13/5-1708. Han ble forlovet 6/6-1745 og gift 15/7-1745 med

Nr. 97 Marit Svendsdatter Sand som ble døpt 18/6-1719. I følge skiftet etter Peder Olsen som ble avholdt i 1794 var det følgende barn i ekteskapet som da levde:

- a. Hans døpt 27/7-1755, gift 16/11-1783 med Marthe Olsdatter. Se nr. 48!
- b. Peder døpt 27/5-1760
- c. Anne gift med Elling Jensen Volla
- d. Marie
- e. Marit døpt 16/5-1758 gift med Ole Hansen Fuglerud.

Nr. 98 Ole Svendsen Jensval døpt 7/5-1713. Han ble forlovet 1/9-1748 og gift 10/10-1748 med

Nr. 99 Marit Joensdatter Ruud døpt 6/6-1723. I ekteskapet var det følgende barn:

- a. Svend døpt 26/10-1751 gift 1794 med Anne Svendsdatter Narum.
- b. Marthe døpt 3/2-1754, gift 16/11-1783 med Hans Pedersen Hoff. Se nr. 49!
- c. Beret døpt 22/2-1756
- d. Kari døpt 31/8-1760
- e. Ole døpt 6/12-1761.

Ole Svendsen Jensval var først bonde på gården Bondlie men kjøpte gården Løchen i Søndre Land i 1767 og flyttet dit.

Nr. 100 Gunder Larsen ble forlovet 16/12-1725 og gift 6/3-1726 i Norderhov kirke på Ringerike med

Nr. 101 Barbara Guulsdatter. I ekteskapet var det disse barna:

- a. Lars døpt 2/7-1726
- b. Engebret døpt 7/8-1740 forlovet som enkemann 25/5 og gift 27/12-1787 med Anne Andersdatter Evjua. Se nr. 50!

I følge ekstraskatten (Koppskatten) i 1762 bodde det på Prestegården i Norderhov gamle Gunder, fattig og indlegg. Indlegg betyr vel her at Gunder var på legd.

Nr. 102 Anders Andersen. Han var født ca. 1713 fordi han var 70 år gammel da han ble begravet 16/7-1783. Han ble gift 29/12-1745 med

Nr. 103 Helene Pedersdatter Moe døpt 1/9-1720. Hun døde i juli 1765 sannsynligvis i forbindelse med fødselen av datteren Christine i 1765. Det ble avholdt skifte etter henne 13/7-1765 på plassen Evjua under gården Søhol i Hole på Ringerike. Begravelsen er imidlertid ikke innført i kirkeboken! I ekteskapet var det følgende barna:

- a. Anders døpt 3/8-1746
- b. Ellev født ca. 1750 (15 år i 1765)
- c. Anne (tvilling) døpt 25/11-1752, død ung!
- d. Mari (tvilling) døpt 25/11 1752, død ung!
- e. Mari født ca. 1757 (8 år i 1765)
- g. Anne døpt 25/12-1760, gift 27/12-1787 med Engebret Gundersen Presteødegaarden. Se nr. 51!
- h. Christine (i skifte kalt Kierst) døpt 23/6-1765, begr. 22/4-1770 6 år gl.

Anders Andersen forlover seg 5/11-1765 med pigen Dorthe Johansdatter, men vielsen er ikke innført i kirkeboken.

7. etteledd

Nr. 192 Oluf Garmann (Gårdmann?) døper 2 barn i den første kirkebok for Land:

- a. Peder døpt 13/5-1708 som kan være den Peder Olsen som gifter seg 15/7-1745 med Marit Svendsdatter Sand. Se nr. 96!
- b. Mari døpt 20/9-1711.

Denne Oluf kan være den Oluf Pedersen fra Hagle som blir forlovet 1/1 og gift 19/2-1708 i Fluberg kirke med Ragnille Halvorsdatter. Ragnild Halvorsdatter dør på gården Haug 18/3 og blir begravet 29/3-1736, 88 år gammel. Ole Pedersen dør på Hvalby-eie 31/5-1736 og blir begravet 6/6-1736 70 år gammel. Men dette er bare mulig, ikke sikkert!

Nr. 194 Svend Olsen Sand ble begravet 27/5-1739, 56 år gammel. I skifte etter faren Ole Jensen i 1706 oppgis imidlertid alderen da til 25 år. D.v.s. han antas å være født ca. 1671-83. Han var gift med

Nr. 195 Kari Pedersdatter og hadde med henne disse barna:

- a. Anne døpt 5/2-1708, begr. 10/5-1711, 2 år gml.
- b. Marthe døpt 22/7-1710 død før 1739
- c. Ole døpt ..
- d. Anne døpt 1/11-1714 gift med Ole Andersen Hornslien
- e. Mari døpt 14/11 —1716
- f. Marit døpt 18/6-1719 gift 15/7-1745 med Peder Hoff. se nr. 97!

Ole Jensen på nordre Sand er nevnt som lagrettemann i 1682. Han var gift med Kari Andersdatter som ble begravet 17/5-1716. 60 år gammel.

Nr. 196 Svend Jensval som var bonde på gården Jensval i Nordisinni sogn i nordre Land. Han var gift med
Nr. 197 men navnet kjennes ikke. I ekteskapet var det i hvert fall disse barn:

- a. Mari døpt 3/11-1709, begr. 6/4-1710 17 uker gl.
- b. Ingeborg døpt 23/11-1710
- c. Ole døpt 7/5-1713, gift 10/10-1748 med Marit Joensdatter Ruud. Se nr. 98!
- d. Kari døpt 28/4-1715, begr. 24/1-1734, 18 år gl.
- e. Arne døpt 21/11-1717
- f. Hovor døpt 28/7-1720.

Nr. 198 Joen Johannessen Ruud bonde på gården Ruud i Østsinni Nordre Land. Da han ble begravet 7/12-1740 ble alderen oppgitt til å være 59 år. D.v.s. han var født ca. 1681. Hans far var Johannes Ruud som ble begravet 22/10-1719 65 år gammel. D.v.s. født ca. 1654. Hans mor var trolig den Marit Ruud som ble begravet 2/2-1727, 76 år gammel. Med andre ord født ca. 1651. Joen Johannessen Ruud ble forlovet 9/6 og gift 7/7-1715 med

Nr. 199 Bertha Knudsdatter. I ekteskapet var det følgende barn:

- a. Johannes døpt 22/3-1716
- b. Knud døpt 26/6-1718
- c. Ziri døpt 20/10-1720
- d. Marit døpt 6/6-1723, gift 10/10-1748 med Ole Svendsen Jensval. Se nr. 99!
- e. Marthe døpt 2/2-1727
- f. Ingeborg døpt 10/4-1729
- g. Berthe døpt 23/11-1732
- h. Hans døpt 25/12-1735, begr. 15/1-1736 17 dager gl.
- i. Mari døpt 10/1-1740

Nr. 200 - 205 - ukjente.

Nr. 206 Peder Jensen bonde på gården Moe i Hole på Ringerike. Han ble forlovet 19/10 og gift 5/12-1719 med Nr. 207 Marit Nielsdatter som døde på gården Moe i 1747.

Ifølge skifte som ble holdt etter henne 12/5-1747 hadde hun disse barna:

- a. Helene døpt 1/9-1720 gift 29/12-1745 med Anders Andersen. Se nr. 103!
- b. Marthe, 24 år i 1747 og ugift.
- c. Jens, 22 år i 1747
- d. Hans, 19 år i 1747
- e. Christine, 18 år i 1747 og ugift.
- f. Ole, 16 år i 1747
- g. Niels, 14 år i 1747.

Ja, det var det jeg har funnet om disse slektene. Som vanlig har jeg fått hjelp av en mengde folk, ingen nevnt, ingen glemte, mange takk alle sammen for mottatte opplysninger. Jeg har ikke rukket å kontrollere alle data. Skulle derfor noen enten finne feil eller ha tilleggsopplysninger, er jeg takknemlig for å høre om dette.

Neste artikkel vil handle om anene til:

Nr. 26 Hans Endresen Helgerud og

Nr. 27 Berith Nielsdatter Brager-eie

Med hilsen Bernt G. Bielke, Ovenbakken 16B, 1345 Østerås

Om Belgen i Oslo - og mere til

Av Otto Adolf Fosmo

I

Det var en gard i den gamle Oslo-kaupangen som ble kalt for Belgen. Såvidt en vet lå den midt på Langstræte og var både stor og ruvende. Vi har opplysninger om at det var flere hus og dessuten to steinkjellere og hovedhuset lå visstnok med fronten mot Langstræte og baksida mot allmenningen. En mann

som hette Øystein på Berg (fra Våler i Borgesyssel?) åtte denne bygarden men på 1320-tallet solgte han den til en mann som hette Dagfinn Tovesson. Handelen foregikk visstnok i to omganger men den 28. mai 1322 var handelen unnagjort. Den dagen ble det satt opp kjøpebrev og dette forteller oss at de da var i loftstua i Belgen straks sønnafor bryggerhuset og der betalte Dagfinn det som sto att av kjøpesummen for den siste halvparten. Samtidig gjorde de avtale at hvis Dagfinn ikke fikk Belgen frels skulle Øystein gi ham gardene Frøland, Haugen og Rød i alt 10 markebol jord - alle i Våler(?) Det svarte til fem fullgarder så det var jo ikke noen liten handel. Men så var det og bra folk som beseglet kjøpebrevet. Det var den da sittende lagmannen og sannsynligvis han som ble lagmann etter ham, det var Thord i Agaten. Gudbrand Mylsan, Alv Toresson i klosteret og mange flere som var tilstede. Belgen var nok frels, for den fulgte Dagfinn og hans folk senere. (Diplomatarium Norvegicum (DN) III nr. 131).

Øystein ser det ikke ut til å være flere opplysninger om, men Dagfinn dukker fram flere ganger. Første gang en treffer på han er i DN III nr. 121. Da kjøper han et markebol jord i Støkken på Follo og betaler det kontant med penger. Dette var den 5. april 1321. 20. mars 1322 er han med og besegler proklamasjonen om riksstyret. Den kom fordi kirken og høgadelen gikk i spissen med å "reise bust" mot hertuginne Ingeborg og hennes Knud Porses form for riksstyring i Norge. Pengeforbruket var for stort, til og med riksseglet ble tatt ut av landet og den danske Hr. Knut var ikke så avholdt av nordmennene som han var av Haakon V's datter. (DN VII nr. 100).

Erkebiskopen var kommet til Oslo og hadde der kalt sammen til møte om riksstyret. På dette møte ble brevet satt opp og utstederne lovte med ja og handslag å rå bot på dette. De satte erkebiskopen til å velge en formann for landet og han valgte da Hr. Erling Vidkunsson til Giske til det. Det var dette møtet som førte til at Hr. Erling satt som drottsete og riksstyrer til kong Magnus Eiriksson ble erklært myndig.

Neste gang vi treffer på Dagfinn er han med og besegler en handel i Oslo den 3. april 1334 (DN III nr. 176) og siste gangen vi møter ham i live er da han er med og besegler et transkript 17. mars 1343. (DN II nr. 256). Begge gangene er han i riktig godt selskap! (lagmenn osv.)

Dagfinn var gift med Gunnor og han hadde før han døde overlatt henne 12 markebol jord og alt husrommet hun trengte i Belgen så lenge hun levde. Hun må være død før mars 1351, for da var det rettssak for lagmannen i Oslo om Belgen.

- Det ser ikke ut til at Dagfinn har hatt barn som levde opp, hverken med Gunnor eller eventuelt før han ble gift med henne. Derimot må han ha hatt en søster som hadde barn - henne hører vi ikke noe om direkte, men det som hendte viser at det må ha vært slik. I retten møtes Tov Danielsson som er rett arving etter Dagfinn og Olav Haavardsson i ombu for sin kone som er rett arving etter Gunnor. Tov førte 2 vitner som avla ed på at Dagfinn hadde etterlatt Belgen og de 12 markebolene jord til Gunnor for hennes levetid, men Dagfinns arvinger skulle ha det etter henne. Da dømte lagmannen at slik skulle det være. Det er ikke nevnt noen Daniel som kan være far til Tov i noe diplom, hans mor er heller ikke nevnt i noe, men hun må jo ha vært gift med en Daniel når hun har en sønn som er en Danielsson og navnet Tov sammen med at han erkjennes som rett arving etter Dagfinn Tovesson mener jeg trygt gjør henne til NN Tovesdatter. (DN IV nr. 352).

Tov bodde på Unås i Hobøl og er nevnt 2 ganger i biskop Eysteins Røde Bog. Han gir da gaver til kirken, den ene gangen alene og den andre sammen med Steinar Lagmann. Tavs mor må ha vært gift 2 ganger for det fins en halvsøster av Tov som igjen arver ham. Hun hette Adalis Eyvindsdatter.

(Fortsettelse i neste nummer)

Slekt fra Land

Utdrag fra brev fra Bernt G. Bielke, Ovenbakken 16B, 1345

Østerås: Skulle det komme spørsmål fra noen som ønsker opplysninger om slekt etc. fra Land, så har jeg nu både alle filmene og får en filmleser om en måned eller to. Jeg har fått tak i en fischleser men mangler adapteret til film. Filmene er fra kirkebøkene og transkripsjon av den første kirkeboken fra Land sammen med avskrifter av dåp, begravelser og brylluper i Land for de første 50 år 1708-ca. 1745. Så det er lett for meg å lete. Men bare enkelte ting! Å foreta hele slekters undersøkelse blir for meget.

Odelsjordebok for Hadeland og Land fra 1624

Ved Otto Adolf Fosmo

Hadeland

Peder Tingelstad: eier i Gran på Toten 1 fjrd. uten byksel.

Anders Gamme: eier i Ølpestad i Holte sogn på Romerike 1 fjrd. u b.

Christoffer Røssem: eier i Gran på Toten 1 sold og 3 settinger korn uten byksel.

Ragnhild Horgen: eier i Kopperud i Vardal 3 skinn med byksel, i Sangnes øde på Toten 3 skinn med byksel, i Skjerven i Vardal 1 fjrd. uten byksel.

Gullbrand Flatla: eier i Rustad på Toten 1 pund med byksel.

Dag Lunder: eier i Gaarder på Toten 1/2 pund med byksel, i Skjefstad på Toten 1 hud uten byksel og i Kise på Toten 6 lispund korn uten byksel.

Jon Ballangrud: eier i Røise på Toten 3 sold korn uten byksel og i Zeierstad samme sted 1 1/2 sold uten byksel.

Kåre Stubne: eier i Skjefstad på Toten 4 sold uten byksel.

Alf Hauger: eier i Ner-Røise på Toten 1/2 pund med byksel i Korslien på Toten i fjrd. med byksel, i "Ewenssrud" samme sted 1 fjerding med byksel og i Dotset(?) på Toten 1 fjerding med byksel.

Olluf Welung: eier i Breilie på Toten 1/2 sold uten byksel.

Anders Jorstad: eier i Inndal på Toten 1/2 pund med byksel og i Hegernes samme sted 1/2 pund med byksel.

Peder Gjeffssenn: eier i Gran på Toten 6 1/2 sold 3 sett. m.b.

Helge Lysenn: eier i Ner-Røise på Toten 1/2 pund med byksel i Lund øde samme sted 1 fjrd. med byksel.

Østen Bilden: eier i "Stoffuerud" på Toten 1 fjrd. uten byksel.

Ragdñj Huattimb: eier i Greffsrud på Toten 6 lispund uten byksel.

Land

Harald Jensvold: eier i Festad på Toten 1/2 hud uten byksel.

Erik Ommelstad: eier i Kvisgaard i Biri 1 hud med byksel.

Sigrid Giefflen: eier i Kvisgaard på Biri 1 hud uten byksel ("med sampt hindes Børn").

Guttorm Øystad: Odelsgoods, Toten: Festad 1 pund, Homb 1/2 pund, Billerud 1/2 hud, "Thonnen?" 1/2 hud, Bjørnerud 1/2 hud. I Vardal: Berg 1 pund og 1 hud, Skjervan 1 hud. Alt med byksel.

Avdøde(?) Ingrid's to sønner Olluff og Jon Grangaard eier i Gran på Toten 1 fjrd. uten byksel.

Laurids Nerby: eier i Smeby på Toten 2 1/2 lispund uten byksel.

Jon Grannem: eier i Mustad i Vardal 10 skinn med byksel.

Narve Nerløss: eier i By i Vardal 2 skinn uten byksel.

Knut Skie: eier i Mælum i Vardal 2 huder med byksel, i Torke samme sted 1 hud med byksel, i Klæthe i Biri 1 hud med byksel, i "Skamallenn" samme sted 1 hud uten byksel, i Kjølset på Toten 1 fjrd. uten byksel og i Leffnesslienn?? samme sted 1 fjrd. uten byksel.

Gudmund Hoff: eier i Kvisgaard på Biri 3 skinn uten byksel.

Engelbret Isegrim: eier i Huskelhus på Biri 1 hud med byksel.

Peder Finden: eier i Skikkelstad i Vardal 2 1/2 skinn uten byksel.

Torgrim Finden: eier i Skikkelstad i Vardal 1 1/2 skinn med byksel.

Olluff Haugene: eier i Segard i Biri 1 hud uten byksel.

Klemet Gullfunderud: eier i Drogset i Biri 1 skinn uten byksel.

Lokalhistorisk Magasin

er tittel på meldingsblad som Landslaget for lokalhistorie og Landslaget for lokal- og privatarkiv har begynt å gi ut med nr. 1 av 1. årgang i februar 1990. I ein introduksjonsartikkel heiter det mellom anna: "Bladet kjem til å innehalda nytt frå lagsverksemda sentralt i dei to landslaga og nytt om lokalhistoriske aktivitetar i regi av historielag, arkiv, museum og andre. Dessutan vil me informera om nyttig litteratur, men utan å driva regulær meldarverksemd. Me treng difor å få tilsendt lokalhistorisk nytt frå heile landet."

"Tingbøkene skal registrerast" er tittelen på ein av artiklane. Vi får greie på at Landslaget for lokalhistorie har fått laga register til dei fleste skifteprotokollar frå før 1860. ... Resultatet finst i form av omfangsrike kortkartotek, dels edb-register, i statsarkiva. Landsmøtet i landslaget har tidlegare slutta seg til at neste store prosjekt må vera å få til ei tilsvarende registrering av tingbøkene "den ærverdige og, historisk sett, kanskje rikaste av alle dei arkivseriane som statsarkiva gøymer på", som statsarkivar Alf Killi skreiv i Arkivkunnskap. Statsarkiva.

"Utvalet trur det vil ta 15 årsverk å få registrert alle tingbøker eldre enn 1687, og kanskje 200-250 årsverk vil gå med dersom ein først stoppar i 1797. ... Utvalet leikar ... med tanken om at automatisk overføring av handskrift til edb-tekst kan vera ei framtidig løysing".

Det er også meininga at Lokalhistorisk magasin skal få eit anna (og betre?) namn, og det er høve til å koma med forslag på namn på dette magasinet som det er spennande å bla i og gjera seg kjent med, så ein ser fram til neste nr. (Arne Amundgård)

Gjerdebakken - Slekt 1754 - 1990

Dette er ei bok om ei gammel husmanns-slekt fra Torpa. Boka kom ut i mars 1990 og er resultatet av 5 års gransking på hobby-basis. Utgangspunktet var at jeg siden jeg var liten har vært interessert i min slekt og svært nysgjerrig.

Jeg har i denne boka tatt for meg min far, Torbjørn Gjerdbakken, sin farside med de utgreininger jeg klarte å spore opp. Min far hadde 11 søsken som levde opp og min farfar hadde 9 søsken, og 6 av dem har etterslekt.

Min oldefar, Ole Hovelson Storsveen f. 1857 ble gift i 1880 med Anne Olsdr. Lauvbakka, Rognhold-eie. Hun var av den berømte Bri-slekta i Torpa. Disse to kjøpte Gjerdbakken i Skartlia i 1900 og ble da sjøleiere av småbruket. Før deres tid hadde Gjerdbakken gått endel på handel etter at plassen ble delt fra Skartlien i 1887.

Ole Hovelson var sønn av Hovel Olson Storsveen f. 1790 og Karen Mathea Andersdr. Bordbakken, Finni-eie f. 1834. Hovel var sønn av Ole Hovelson Engeset-eie f. 1754 og Kirsti Olsdatter f. 1761. Hvor disse kom fra vet jeg ikke, hjelp ønskes. Karen Mathea var datter av Anders Olson Bordbakken f. 1772.

Alle disse anene er av husmannsætter i Torpa, hovedsakelig fra Aust- og Nord-Torpa. Noen gardfolk har ikke lurt seg inn så langt tilbake som til 1754. Muligens har min slekt holdt seg innen husmannsstanden mye lengre tilbake enn dette. Kanskje det kan bli ei ny bok om noen år der de videre greinene kan komme med.

Boka er ikke lagt ut i bokhandlene for salg, men er å få lånt ved Fylkesbiblioteket på Gjøvik.

Reinli i Valdres våren 1990
Marianne Gjerdbakken Kultom

Noe av Skålerudslekta fra Fluberg

Av Terje Nordraak

Lars Pedersen (1771-1820) var født i Landåsbygda, men vokste opp på Nerbye-eie, da foreldrene Peder Knudsen og Mari Christensdatter flyttet dit. Lars og hans mor bodde under folketellingen i 1801 på en plass under Nerbye og han tituleres som husmann. Året etter, i 1802 ble Lars gift med Marit Hansdatter Fladlien (1777-1864) som var født i Rundtom under Nordraak, men vokste opp i Flatlien, da hennes far fikk skjøte på denne garden i 1780. Hennes foreldre var Hans Larsen Fladlien f. Klauvstad (1745-1829) og hustru Beret Andersdatter f. Bentestuen (Septoneie) (1746-1805). Marit ("Mærit") og Lars bodde først et års tid på Nerbye-eie, men omkring 1803 flyttet de over på Vestsida av Randsfjorden til plassen Skålerud under Nordraak, som lå i nærheten av hennes barndomshjem. Her ble de husmannsfolk og fikk etterhvert 7 barn. Den eldste var født på Nerbye-eie, de resterende i Skaalerud:

- 1) Berthe Larsdatter Skaalerud (1802-1894). (Se mer om henne nedenfor).
- 2) Maren Larsdatter Jenserud (1804-1865). Hun ble 1826 gift med sønnen på naboplassen, Endre Jensen Jenserud f. Nordbergs-eie (1798-1858). De ble husmannsfolk i Jenserud under Nordraak og hadde 5 barn (a-e):
 - a) Lars Endresen Jenserud (1830-1859), ugift (soldat).
 - b) Johan Endresen Madsstuen (1833-1883) gift 1862 med Gunda Marie Gudbrandsdtr. Nystuen (Rostad, Bergs-eie) (1833-1900). Husmannsfolk i Madsstuen under Nordraak.

- c) Mari Endresdr. Jenserud (1837-1929) g 1863 m Mikal Ellingsen Aalterud fra Granums-eie (Søndre Land) (1838-1915). De overtok som husmannsfolk i Jenserud etter hennes foreldre. (Tippoldeforeldre av undertegnede. Se vårt tidsskrift nr. 3 1988 side 269: 4.2.2., Gramslekta).
- d) Berthe Endresdr. Haugerud (1842-1923) g 1861 m Ole Christiansen Skaugstad (Narums-eie) (1841-1928). Bodde først i Jenserud, senere i øvre Haugerud og ryddet til sist nedre Haugerud under Rundtom.
- e) Andreas Endresen Braathen (1845-1935) g 1875 m Petra Andreasdr. Kværnsletten (Septon-eie) (1854-1928). Bodde først i Kværnsletten, men kom senere til Braathen under Nordraak.
- 3) Pernille Larsdr. Skaalerud (1806-1817). Død av blodgang (dysenteri).
- 4) Hans Larsen Skaalerud I (1809-1810)
- 5) Hans Larsen Skaalerud II (1811-1817). Død i blodgang.
- 6) Karen Larsdatter Skaalerud I (1814-1817), død i blodgang. (Hun ble gravlagt den 23/4 1817, sammen med søsknene Hans II og Karen I).
- 7) Karen Larsdatter Myhrengen f. 1819 g 1841 m Even Olsen Grandgaard (She-eie) f. 1816. De kom først til Søfferud-eie, men flyttet senere til Myhrengen (Myhre-eie). 6 døtre (a-f):
- a) Marthe Evensdr. f. 1841
- b) Olave Evensdr. Hornshagen (1843-1880) gm Mikal Hansen Esperum. Bosatt i Hornshagen.
- c) Lisa Evensdr. f. 1846, utvandret 1870 til USA.
- d) Anne Evensdr. Rødaurbakken f. 1850 g 1870 m enkemann og rokkesvarver Ole Larsen Rødaurbakken (Øksne-eie) (1825-1888), se senere.
- e) Johanne Evensdr. f. 1851, utvandret til Amerika i 1870.
- f) Kristine Evensdr. f. 1854.

Berthe Larsdatter Skaalerud (1802-1894), se tidligere, ble i 1826 gift med Johannes Jensen (1803-1888), som var født i Øksne-eie, muligens i Jensestuen, som sønn av Jens Olsen Øksne-eie f. Halmrast-eie (1768-1846) og hans første kone

Anbjør Tordsdr. f. Struksnæs-eie (1756-1808). Da hans mor døde mens Johannes var fem år, kom gutten i legd på forskjellige steder, og da han ble konfirmert, var han i legd på Vilberg i Fluberg. Berthe og Johannes overtok som husmannsfolk i Skaalerud etter hennes foreldre og fikk 11 barn:

- 1) Anne Johannesdr. Husodden (1826-1903) g 1852 m Peder (Per) Pedersen Bæk (Sedals-eie) 1824-1897. Bodde først i Sviur under Rødnæs, senere i mange år i Braathen under Nordraak og kom omkring 1881 til Husodden under Nordraak, hvor de var husmannsfolk. 4 barn (a-d):
 - a) Peter Pedersen Bæk f. 1850 g 1873 m Maren Olsdr. Madsstuen (Nordraaks-eie) f. 1847. Bodde først i Skjellerud under Kompelien, men utvandret senere til Amerika.
 - b) Anton Pedersen Bråten (1859-1947) g 1883 m Anne Marte Kristiansdr. Slåttsveen (Nordre Hoff's-eie) 1837-1921. Bosatt i Øistadbakken i Hov.
 - c) Johan Pedersen f. 1855 utvandret muligens til Amerika.
 - d) Beathe Pedersdr. Kanten (1861-1925) gm enkemann Kristian Larsen Kanten f. Løvlien (1849-1917). Bosatt i Kanten under Rødnæs.
- 2) Marthe Johannesdr. Rødaurbakken (1827-1869) g 1853 m røkkesvarver Ole Larsen Rødaurbakken (1825-1888). Bosatt i Rødaurbakken under Nedre Øksne. De hadde fem barn (a-e) :
 - a) Kristine Olsdr. 1853-1855
 - b) Lars Olsen I 1855-1856
 - c) Johan Olsen f. 1859, utvandret 1880 til Amerika.
 - d) Lars Olsen II f. 1861, utvandret også til Amerika i 1880.
 - e) Ole Kristian Olsen f. 1863, utvandret muligens til Amerika.
Se forøvrig om Oles andre ekteskap tidligere i artikkelen. Se også årboka Landingen 1989 s. 17-19.
- 3) Lars Johannessen Skaalerud 1829-1912, se mer om ham senere.
- 4) Berthe Marie Johannesdr. Railson f. 1833, utvandret 1857 til Amerika, hvor hun ble gm Anders Glesne fra Krødsherad. De tok navnet Railson og bodde i Norway Lake i Minnesota, hvor han ble statssenator.



Anne Husodden f. Skålerud, 1826-1903

- 5) Johan Johannesen Skaalerud f. 1836 g 1857 m Berthe Kristoffersdtr. Klauvstadhaugen (Klauvstad-eie) f. 1834. Bodde først i Øvre Elvesveen (Granums-eie) i Fluberg, senere i Purkesveen i Bergegarda, men utvandret 1876 til Amerika, hvor de slo seg ned i Norway Lake. 5 barn (a-e):
- a) Karl J. Skaalerud f. 1857 gm Olave Olsdtr. Pighaugen fra Nordre Land. Bosatt som farmere i New London, Minnesota.
 - b) Jens J. Skaalerud f. 1861 gm Barbro Hande. Bosatt som farmere i New London.
 - c) Ole J. Skaalerud f. 1866 gm Ingrid Hande. Bosatt som farmere ved Pennock i Minnesota.
 - d) Martin J. Skaalerud f. 1869 gm Anna Nørstelien. Bodde i Starbuck, Minnesota.
 - e) Beathe J. Engen f. 1871 gm Hans M. Engen fra Land. Bosatt ved Pennock i Minnesota.
- 6) Petrine Johannesdtr. Granum/Øykaasen f. 1838 g 1864 m Torger Kristiansen Granum (nordre) f. Nordberg 1819-1865. Bodde på N. Granum, som han fikk skjøte på i 1839 av sin far. Ei datter: Kristine Torgersdtr. Svendsen f. 1863. Overtok garden Granum i 1869 og ble gift med Severin Richard Svendsen fra Fåberg. Petrine ble for andre gang i 1869 gift med Gudbrand Pedersen Øykaasen f. 1836, fra Vardal og de bodde på Granum, men i 1892 tok han igjen garden Øykaasen på odel og de flyttet nok dit. Barn (a-b):
- a) Thea Gudbrandsdtr. f. 1870
 - b) Peder Gudbrandsen 1876-1912, overtok Øykaasen i 1898 og ble gift med Sigrid Hellum som etter hans død drev garden fram til 1916.
- 7) Hans Johannessen Bjørke 1840-1931 g 1863 m Gunhild Johnsdtr. Jørgensveen (Kompelien-eie) 1831-1912. De kom i 1864 til Bjørke under Kompelien og hadde 3 barn (a-c):
- a) Beathe Hansdtr. Bjørke 1863-1902 ugift.
 - b) Johannes Hansen Bjørke (1872-1926) g 1 m Maren Martinsdtr. Endrerud (Nordraaks-eie) 1873-1907 g 2 m Martha Andreasdtr. Sørsveen (Søndre Halmrast-eie) 1891-1974. Bosatt i Bjørke, som Johannes fikk skjøte på i 1919.
 - c) Johanne Hansdtr. f. 1868.
- Se også om Gunhild og Hans Bjørke i vårt tidsskrift 1988 nr. 3 s. 263: 1.3.5. Gramslekta.

- 8) Maren Johannesdr. Haug 1843-1931 g 1866 m Ole Hansen Haug fra Nordre Land 1834-1928. De kom først til Aandalen i Vardal, men overtok etter 1876 hans farsgard Haug i Nordre Land og bodde der. (Se også vårt tidsskrift 1988 nr. 2 s. 119 (Nordraakslekta). 6 barn (a-f):
- Hans Olsen Haug 1868-1941 ugift.
 - Berthe Marie Olsdr. Mæhlum 1870-1958 gm Bernt Mæhlum 1866-1910, som overtok farsgården Mæhlum i Nordre Land.
 - Østen Olsen Haug 1878-1971, overtok Haug etter foreldrene og var ugift.
 - Gina Olsdr. Evensen 1880-1969 gm Knut Evensen, bosatt på søndre Tonvold i Nordre Land, som han fikk skjøte på i 1929.
 - Sofie Olsdr. Haug 1882-1945, ugift.
 - Olav Olsen Haug f. 1887.
- 9) Nille Johannesdr. Nordraak 1845-1937 g 1864 m enkemann Lars Olsen Nordraak 1826-1907, se forøvrig vårt tidsskrift 1988 nr. 2 s. 121, Nordraakslekta. De hadde 7 barn sammen (a-g):
- Maren Larsdr. Wilberg 1864-1932 g 1895 m Kristian Edvardsen Wilberg 1855-1914, som overtok farsgården Wilberg i 1894.
 - Hans Larsen Nordraak f. 1866 gm Eveline Augusta (Gusta) Edvardsdr. Wilberg f. 1871 (ei søster av Kristian se ovenfor). De utvandret til Johannesburg i Sør-Afrika.
 - Bernt Larsen Nordraak f. 1868, utvandret til Amerika 1887 og bodde ved Norway Lake i Minnesota, ugift.
 - Johan Larsen Nordraak 1869-1964 g 1895 m Johanne Marie Nilsdr. Odden, søndre (Nordraaks-eie) 1873-1962 (datter av 4.3.2. se vårt tidsskrift 1988 nr. 3 s. 265, Gramslekta). De bodde på småbruket Nordre Odden i vestre Fluberg, besteforeldre av undertegnede.
 - Sofie Larsdr. Brandt f. 1872 gm Bjørn Brandt, bosatt på Ølken i vestre Slidre.
 - Laurits Larsen Nordraak f. 1878, utvandret til Amerika og bodde i Hillsboro i Nord-Dakota, ugift.
 - Otto Larsen Nordraak 1886-1956 g 1911 m Johanne Larsdr. Hagesveen 1889-1974, bosatt på småbruket Madsstuen i vestre Fluberg.



Nille Nordraak f. Skaalerud,

1845-1937.



Lars Skaalerud (1829-1912) og Marthe Skaalerud (1835-1912).

- 10) Tina Johannesdtr. Skaalerud 1850-1850.
- 11) Karen Johannesdtr. f. 1850 tvilling med Tina og antagelig barnepike hos sin søster Petrine på Granum i 1865 (ingen flere opplysninger).

Lars Johannesen Skaalerud 1829-1912 (se tidligere) overtok som husmann i Skaalerud etter sin far og fikk dattera Martea 1854 med pige Marte Nielsdtr. Madsstuen (Nordraaks-eie) f. 1825, se forøvrig vårt tidsskrift 1988 nr. 2 s. 119, Nordraakslekta. - Lars ble 1857 gift med Marthe Andersdatter Torpesveen (Nordraaks-eie) 1835-1912, datter av Anders Eriksen Sinderud fra Gran og Karen Joensdtr. Bergs-eie 1810-1860. Hun var oppvokst i Torpesveen (Sveen), da moren ble gift med Kristian Hansen Storsveen (Viker-eie) 1816-1895 og de kom til Torpesveen. Marthe og Lars Skaalerud fikk en stor barneflokk, 13 i tallet:

- 1) Johan L. Benth 1857-1928 g 1878 m Gunhild Evensdtr. Bentestuen 1855-1939. De bodde i hennes barndomshjem Bentestuen (Benth) som han fikk skjøte på i 1925 (utskilt fra Septun). 9 barn (a-i):
 - a) Beate I f. 1879 døde liten.
 - b) Laurits I 1881-1882
 - c) Laurits Beck 1883-1975 gm Marie Ellingsen fra Fall 1884-1974, datter av 4.2.4., se vårt tidsskrift 1988 nr. 3 s. 269, Gramslekta. Bodde først i Bekk på Trevatn, men kom senere til Sagvoll ved Raufoss.
 - d) Emil Bekkeli 1885-1987 g 1912 m Inga Johansen 1881-1953. Bodde først noen år i Benth, men bygde stedet Bekkeli i vestre Fluberg i 1916.
 - e) Martinius Benth 1887-1974, som overtok Benth etter faren og var ugift.
 - f) Beate Bergum 1891-1977 gm Martinius Bergum fra Skrukli 1891-1953, bosatt i Lundamo i Sør-Trøndelag.
 - g) Marie Lundberg 1894-1981 g 1 m Sigurd Pedersen Hagen 1893-1918 g 2 m Ludvik Lundberg 1898-1988, bosatt i Fall i Søndre Land.
 - h) Mina B. Evensen 1897-1979 gm Hans Evensen fra Tranlia 1903-1955, bosatt i vestre Fluberg.

- i) Johannes Benth 1905-1980 gm Marta Kolbu fra Ligarda f. 1910, han overtok Benth etter broren Martinius (se ovenfor).
- 2) Kristian L. Skaalerud f. 1859 utvandret til Amerika i 1976.
- 3) Andres L. Skålerud 1862-1941 g 1 m Petro Pedersdtr. Nybakke (Viker-eie) 1859-1888 og de bodde i Skålerud og fikk sønnen Petter A. Skålerud 1888-1873. Andreas ble g 2 m Karoline (Kalla) Pedersdtr. Haga 1869-1952. De bodde først noen år på Haga, for så å vende tilbake til Skålerud og overta som husmannsfolk der omkring ett år, før de i 1901 ryddet bruket Nedre Skålerud (Thomte) og flyttet inn der i november s.å. 12 barn (a-k):
- a) Marthe I 1893-1895
- b) Lars Haga 1893-1976 gm Marie Mågerud fra Våler i Solør og de overtok hennes farsgård Mågerud.
- c) Marthe Nystuen 1895-1971 gm Gudbrand Nystuen fra Nordsinni 1892-1972, bosatt i Nystuen.
- d) Mina Evensen 1897-1982 g 1923 m Nils Evensen fra Tranlia 1899-1985, bosatt i Tidemandstuen i vestre Fluberg.
- e) Olga Kristoffersen 1900-1980 gm Gustav Kristoffersen fra Romerike 1902-1964, bosatt i Oslo.
- f) Peder (Per) Skålerud f. 1902 gm Dorthe Hjelle fra Vestre Slidre 1902-1981, bosatt der.
- g) Anton Skålerud 1905-1987, var ugift og bodde i mange år i Vestre Slidre, men kom til sist hjem igjen til Fluberg.
- h) Laurits Skålerud 1907-1968 gm Inger Hansen fra Biri f. 1912, bosatt i Enger i Søndre Land.
- i) Thorleif Skålerud f. 1909 gm Dagny Sørmoen fra Odnes f. 1916, bosatt på Odnes.
- j) Karen Skålerud f. 1911, ugift og bosatt i Nedre Skålerud (Thomte).
- k) Thorbjørn Skålerud 1913-1914
- l) Olaug Skålerud f. 1915, ugift og bosatt i Nedre Skålerud (Thomte).
- 4) Berthe Marie f. 1865, utvandret til Amerika, hvor hun ble gift.
- 5) Kristen Skålerud 1868-1950 g 1893 m Kristine Eriksdtr. Myhrestuen (Myhre-eie) 1869-1940, bosatt i Nedre Amundstuen under Brager og hadde ei datter: Mina f. 1895, som flyttet til Oslo.

- 6) Berthe Skålerud. 1871-1953, var ugift og bodde i Hov i Land.
- 7) Maren Bratland 1872-1954 gm Petter Bratland fra Brager-eie 1873-1960. Bodde først i Bratland, men kom i 1901 til Skålerud og overtok som husmannsfolk da Andreas og familien flyttet til Nedre Skålerud (se tidligere). Omkring 1909-10 flyttet de imidlertid til Gjerdet på Jevnaker vestside. Barn (a-f):
 - a) Lars Bratland f. 1899, utvandret til Amerika.
 - b) Karl Bratland 1901-1968, bosatt på Jevnaker.
 - c) Martin Bratland f. 1903
 - d) Johan Bratland f. 1906
 - e) Margrethe Bratland f. 1908
 - f) Petra Bratland
- 8) Lisa Skaalerud 1873-1881
- 9) Marthe L. Skaalerud f. 1875, utvandret til Amerika, hvor hun drev kjøp og salg av eiendommer.
- 10) Karen 1875-1876 tvilling med Marthe.
- 11) Karl L. Skaalerud f. 1876, utvandret til Amerika etter 1900, var ugift.
- 12) Martin L. Skaalerud 1877-1896.
- 13) Tilla Skålerud 1880-1960, var ugift og bodde mesteparten av tiden i Oslo.

Da Maren og Petter Bratland dro fra Skålerud omkring 1909-10, kom det nye folk til plassen, men vi får avslutte med Skålerudslekta her for denne gangen.

Arvingene etter Torstein Belgi, Aurdal

Av Fredrik Dyhren

I nr. 4 1988 av tidsskriftet forsøkte jeg å gi en oversikt over ei slekt på Granum i Aurdal på 1600 tallet. Men i slekstranskning kan en komme over flere opplysninger, derfor finner jeg det aktuelt å ta for meg et skiftebrev i protokollen for Hadeland, Land og Valdres med en viss tilknytning til samme gard.

Den 16. februar 1698 ble det holdt skifte etter den sl. avgagne kvinde Marte Siversdtr. Hippe som døde uten livsarvinger, og hennes igjenlevende ektemann Nils Olsen. Han var bruker av en part i Hippe og angir å eie 5 skind odelsgoods sammesteds. Av tidligere eiendomsforhold synes det som mannen var innflytter på garden. Ved bruk av manntallet 1664 kan en sønn på nabogarden Rugnos på 13 år være en aktuell kandidat. Enkemannen ble senere gift med Gjertrud Knudsdr. og fikk med henne 2 sønner før han døde i 1714, 86 år gammel. Den sl. kvindes far var nok Syver Andersen Hippe, 50 år i 1664, og som i 1670 eide 2 1/2 skind i garden. Dette var arv etter hans far Anders Hippe som i odelskattelisten for 1642 står oppført med 5 skind. Navnet på Syvers mor har jeg ikke kjennskap til men ut i fra navnene på skiftet i 1698 må hun ha vært ei datter av Torsten Belgi.

Torsten Belgi var bruker av en Belgi gard i 1612 da skattematene begynner og fram til ca. 1630. I 1624 står han oppført med følgende odelsgoods 7 løbbol i Belgi og 10 løbbol i Vestgard. Ut i fra alderen på hans arvinger må det antas at han var født rundt 1540-50. Torstens øvrige etterkommere og arvinger i følge skiftet var følgende:

1. Knud Tostensen, som var den sl. kvindes faders morbroder. Han var død og etterlot seg 1 sønn ved navn Knud Knudsen som også var død. En rettsak i 1722 forteller at Knud Torstensen ryddet Kval i Reinli i Hedalen av rå rot og ødemark og bodde der sin livstid. Sønnen Knud brukte også Kval ei tid men flyttet så til Framgarden der han sies å være 65 år i 1664. Framgarden eller Vestgarden kalles senere Kolsgard. I 1665 fordret Knud brukeren på nabogarden Erik Ingebretsen Østegarden fordi han i 9 års tid med makt hadde tatt i fra ham englandet Stavdalen som han først hadde tilpantet seg og nå var blitt hans sønneustrus rette arvegods. Det ble lagt fram pantebrev på 10 løbbol i Stavdalen, hvor han hadde betalt penger til Tord Østegard og Laurits Østegard. (For retten møtte også Ole Onstad som prinsipal med sine svogere og framla et kjøpebrev fra 1624 som melder om 10 løbbol i Dafinsgard(?))

1.1 Knud Knudsens sønner var:

1.1.1. Arne Kval 30 år i 1664. Han flyttet en tid etter til Framgarden og brukte en part der til sin død. Enken Lokris Ivarsdr. fra Maanum ble deretter gift med Aslak Tollefsen og de flyttet senere til Langedrag. Ved skiftet oppføres sønnen Christopher Arnesen som arving (1.1.1.1.)

1.1.2. Tidemand Framgarden 23 år i 1664. Året etter møtte han for retten på sin svigerfar Bjørn Jonsen Rogensgard av Halligdalens vegne. Det fortelles at sistnevntes mor Kari Biørnsdr. tidligere boende på Djupsjord i Aal var eldste søster og odelsbåren til 5 løbbol i Kolsgard. Senere ble Tidemand gift med Marit Torstensdr. og i 1693 nevnes han som bruker i Stavdalen som nå var utskilt fra Framgarden.

1.1.3. Knud Knudsen 23 år i 1664 og død før 1697. Han overtok garden Kval etter svigerinnen Lokris Iversdtr., men pantet bort den. Knud var gift med Marit Amundsdr. og de flyttet til Framgarden. I 1713 solgte hun og sønnene Knud og Arne arv etter hennes søstre og foreldre i Tvedt.

1.1.4. Østen Knudsen, står ikke oppført i manntallet for Aurdal i 1664. Han ble senere trolig bruker i Stavadalen, og i 1707 var det skifte der etter hans datter Kari Østensdr. som etterlot seg enkemannen Gullik Eriksen og 7 barn i 2 ekteskap. Til stede ved skiftet var også den sl. kvinnes søskendbarn Ole og Bjørn Tidemannsønner Stavadalen.

1.1.5. Siffuer Knudsen 13 år i 1664. Ved en rettssak i 1712 sier han seg å være 80 år. Han fortalte at hans foreldre bodde på Framgarden da de døde. Det skjedde for 36 år siden mens han var i kongens tjeneste i Fredrikshald.

2. Engebret Torstensen Langedrag som var den sl. kvinnes faders moderbroder. Han var død ved skiftet og etterlot seg 3 barn. Kanskje var han den Engebret Belgi som i 1624 ble tiltalt for leiermål med sin festekvinne Kari Mikkelsdr. Engebret nevnes i 1656 som bruker på Granum (garden kalles i senere kilder Langedrag). I 1665 opptrer han under navnet Engebret Braker som vitne i en rettsak. Han sier seg å være 100 år og vitner sin far Engebrets Knudsens ord som den tid bodde på Belgi. Hans barn var:

2.1. Torsten Brakar 36 år i 1664. Han giftet seg til halve garden Brakar med datter av den tidligere brukeren der Taran Gulbrandsdr.

2.2. Jøran Skaran. Hun var gift med Erland Jeremiassen som var bruker på Skaran. Han nevnes som bruker i 1658 og døde der i 1702, 72 år gammel. Men i 1664 nevnes han som bruker på Leikebakke, et underbruk av Langedrag. I 1667 finnes Erland på nedre Sørflaten, og da hadde han bygslet et skogstykke av fogden kalt Skaran. Torsten Brakar fortalte i 1694 at for vel 30 år siden var Skaran seter under hans fars gard Langedrag.

2.3. Torgund Engebretsdtr. Hun var trolig ugift ved skiftet i 1698.

3. Erland Torstensen Belgi som var den sl. kvindes faders morbroder. Han var 51 år i 1664 og dermed med en generasjon yngre enn sin eldste bror. I Belgi overtok han farens bruk på 11 skind som Bård Belgi i en tid sto oppført som bruker og eier av. Selv eide Erland 4 skind i 1670. Ved skiftet i 1698 nevnes barna:

3.1. Torsten 20 år i 1664, som var død og etterlot seg en sønn Tommes. Både far og sønn var brukere på Belgi.

3.2. Ragne Erlandsdtr.

3.3. Sigri Erlandsdtr.

3.4 Barbro Erlandsdtr.

I 1653 stevnet Erland Torstensen Belgi med sine i skifte nevnte brødre samt søstrene Sigri, Ingeborg, Berette og Torgund Torstensdøtre før nevnte Bård Belgi med sin hustru og samtlige medarvinger, angående 3 løbbol odelsjord i Belgi. Søstrene som her nevnes er ikke oppført blant arvingene i 1698.

4. Gulbrand Torstensen som var den sl. kvindes beslektede. Han var død og etterlot seg en datter Anne Gulbrandsdtr. Framgarden som også var død. Ut i fra farsnavnet og sammenhengen må en gå ut i fra at Gulbrand sammen med broren Erland helst var av et senere ekteskap. Han var 48 år i 1664, og kan ha tatt i bruk farens gods i det han alt i 1642 står oppført med 1 hud og 2 skind i Koldsgard. I en rettsak i 1689 fortalte svigersønnen at han var gift med et av odelsgrene til Torsrud. Samme sted sies det at Ole Jensen på Erstad i 1594

hadde pantsatt 1 hud i garden. Slektskapet mellom dem er det vanskelig å utrede, men felles eiendomsoverdragelser sammen med Knud Lauritsen Erstad og Jacob Hoff kan tyde på at Gulbrand var gift med ei datter av Laurits Hoff.

4.1. Anne Gudbrandsdtr. ble det skiftet etter i 1690. Hun var gift med Paul Knudsen, 25 år i 1664, som i sin ungdom hadde tjent hos Iver Olsen Bang. Som før nevnt var han i tvisligheter med Ole Dølven om retten til 1/2 Torsrud, og saken endte med at Paul solgte sine rettigheter til Ole. Familiene var dog ikke verre forligte enn at Paul giftet seg igjen med Ole Dølvens datter Gjertrud. Ekteskapet ble ikke av lang varighet da Paul døde i 1695. Annes barn var:

4.1.1. Knud som tok over Koldsgard etter stemorens andre mann Torsten Halstensen.

4.1.2. Anne gift med Syver Helgesen Aaberg.

4.1.3. Ingri. - Hennes yngste datter Guri døde før faren.

5. Anne Torstensdtr. Granum som var den sl. kvindes morsøster: (Her må bemerkes at hvis en tar alderen på arvingene og farsnavnet i betraktning var hun nok en søster av de førnevnte brødre i første kull). Hun var ikke nevnt blant Erland Belgis søstre i 1653, men grunnen kan være at hun var inngiftet i Bård Belgis slekt. Anne var gift med Ole Svendsen Granum. Hennes mann står i 1642 oppført med 5 skind i Belgi, men om noe av dette var hennes arv, vet jeg ikke. Skiftet forteller oss også at han må ha vært gift tidligere i det hans eldste barn ikke er blant arvingene. Hennes etterkommere var:

5.1. Knud Olsen som var død og etterlot seg 1 barn:

5.1.1. Anna Knudsdtr. som også var død og etterlot seg 4 barn:

5.1.1.1. Halvor Torkildsen Granum

5.1.1.2. Knud Torkildsen Granum

5.1.1.3. Anders Torkildsen Granum

5.1.1.4. Marit Torkildsdtr.

Om disse vises det til artikkelen om Granum i nr. 4 for 1988.

5.2. Jørgen Olsen. Han var død og etterlot seg sønnen Jon Løken 5.2.1.1. som også var død. Sistnevntes barn var:

5.2.1.1. Jørgen Jonsen

5.1.1.2. Ole Jonsen

5.1.1.3. Anne Jonsdtr.

5.1.1.4. Birte Jonsdtr.

For å gi disse en identitet kan det være grunn til å nevne litt om garden Revne i Slire fra tingboka. Der fortelles det at Ole Jonsen Høve (gift med Barbro Narvesdtr.) pantet bort 6 skind i sin gard til broren Jørgen Revne. Jørgen (gift med Sigri Andrisdtr.) stevnet i 1709 Nils Fren med flere fordi de ikke ville avstå 8 skind gods som citantens (saksøkerens) bestefar Jørgen Olsen hadde pantsatt til Nils Ferens far Jens Semlig. Det var nå 37 år siden Jens bekom godset. I 1664 står faren Jon Jørgensen 22 år oppført som bruker på Revne. Han flyttet senere ut av bygda og nevnes på Grøtov og Løken i Hallingdalen. Jon hadde ikke sittet på Revne i lang tid. I 1663 stevnet faren Jørgen Olsen Løken i Hemsedal Arne og Ole Knutssønner fordi de hadde solgt odelsgoods som Jørgen var berettiget til på sin kvinnes vegne. Innløsningsbrevet på 4 løbbol ble opplest på tinget året etter.

5.3. Henrik Olsen Hegge var død og etterlot seg 3 barn:

5.3.1. Ole Henriksen (Hegge)

5.3.2. Ole Henriksen (Riste)

5.3.3. Anna Henriksdtr.

Artikkelen i 1988 omhandler denne slektsgrenen.

5.4. Anbiør Olsdtr. er død og etterlot seg datteren Ragndi Knudsdtr. (5.4.1.)

På grunnlag av forrige innlegg, må Anbiør ha vært gift med Knud Andersen Nordager. De hadde 2 barn, men sønnen Ole døde nok før 1698 uten livsarvinger. Datteren Rangdi var gift med Ole Olsen nordre Rugnos i hans 4. ekteskap.

5.5. Ragnild Olsdtr. Øe i Slire. Hun var gift med Oluf Tørisen 50 år i 1664 og han brukte på den tiden 3 skind i Øe. Godset hadde han overtatt etter faren som en tid også bodde på Sundem. Slekta nevnes i følge bygdebøkene ikke senere på Øe. Ekteparet hadde i følge skiftet sønnen Tørris (5.5.1.) som var død, og hans arvinger var døtrene:

5.5.1.1. Ragnild Tørrisdr.

5.5.1.2. Helge Tørrisdr.

Arving på Marte Siversdatters mødrene side var:

Anna Eriksdr., eller Evensdr., som var den sl. kvindes morsøster.

Samme året i 1698 solgte følgende sitt arvede odelsgods til Nils Hippe i hans påboende gard etter sl. Marte Siversdr. Tidemand Knudsen Framgarden med sin hustru og på hans medarvingers vegne 12 stenger, Torsten Brager og Erland Skaren med deres hustruer 12 stenger, Tommes Torstensen 12 stenger Knud Framgarden 12 stenger, Halvor Granum og Ole Riste 6 stenger Anne tjenende i Slire 1/2 sk. og 6 stenger. Dette må gjelde godset Marte Siversdr. arvet etter sine foreldre, og det resterende har Nils Olsen selv arvet etter sin hustru. Han eide som nevnt 5 skind odelsgods, og de øvrige 2 1/2 skinn kan være av Anders HIPPES gods i 1642, som var innkjøpt.

Primstavens vinterside

Av Torger Kraggerud

Fortsettelse fra forrige nr.

55 -07/03 - Vevspole/kvinneben/strømpe -Kråke-
dagen/Perpetua og Felicitas - Minnedag for Perpetua av
fornem slekt og hennes trellkvinne, Felicitas. Som katekumener
(deltagere i kristendomsopplæring) ble de i 202 slengt for vilde
dyr sammen med flere kristne under keiser Septimus Severus
(193/211). Nå er våren på tur og alle vann, sjøer og elver er
usikre og ferdes på.

56 - 09/03 - Riddere/halv sol - De 40 riddere - Dagen er til
minne om en legion i Sebaste i Armenia, som fikk ordre om å
ofre til gudene. 40 kristne soldater nektet, og ble da drept på
det vis at de måtte ligge natten over på en islagt sjø i år 320.

57 - 11/03 - Pave - St. Vindicianus - Dagen er minne om
biskop Torfinn på Hamar, som i 1277 reiste til Roma for å søke
pave Johannes den 21's hjelp i kongestriden med kirken i
Tunsberg. Det skjedde mirakler ved hans ben etter hans død i
1284. Nå markerer rødrevene sin parringstid med sine skarpe
skrik om natten. Beveren parer seg også nå. Det gjør også
ilderren. Grevlingen får på denne tid 4-5 unger og har en vekt
på bare 5-6 kg. etter fødselen.

58 - 12/03 - Due/kråke/figur med bok og fjørpenn/tre uten
løv/hjul-rokk/1/2 kors - Gregorsmesse. Klarvær denne dag
varslet godt år. "Gregors mess tøyr, er bedre enn 10 lass høy".
"Gregors tid - natt og dag like vid". Minnedag for Gregor den
Store, født i Roma 540, pave fra 590-604. Han var for uten
Antonius, Augustinus og Hieronymus en av de store kirke-
fedre. Gregor den 13. (1502-1585), pave fra 1572 reviderte i
1582 kalenderen etter solåret - ved å flytte dagen etter
torsdag, den 4. oktober til fredag, den 15. okt, og samtidig
sløyfe 3 skuddår i hver 400-års periode, slik at bare de 100 år

som var delelig med 400 senere bibeholdt skudd-dagen. Denne reviderte kalender fikk navnet "Den Gregorianske" og ble straks innført i de fleste katolske land. Danmark/Norge kom først etter i året 1700, Sverige i 1753 og England i 1752.

59 - 16/03 - Bispestav - Gudmundsdagen - Minne om den islandske biskop Gudmund, med tilnavnet "den gode". Han var biskop i Holar på Island fra 1201 til 16/3-1237, da han døde. 1987 var det 750 års jubileum for ham.

60 - 17/03 - Hjulrokk/svartspette/kapell/bok/gren/bjørkekvist/krukker på kvist for å få sirup/piggstav/pil/kors - Gjertruddagen/Byrkjedøgri. Nå skulle man bore hull i barken på trær og se etter om sevjen ville renne. Rant sevjen, var man viss på at disse trærne fikk løv om 7 uker. Minnedag for hellige Gjertrud (626-659), datter av kong Pipin den eldre, abbedisse i Nivelles i Belgia. Hun var de reisendes skytsengel. Om snøvær 18/3 "vil Gjertrud sope Rågen av kornkarene".

61 - 18/03 - Piggstav - Per pik i vatn - Dag og natt er på 1 minutt nær like lange. Dagen er minne om Petrus fra Verona, som ble drept år 1252.

62 - 21/03 - Hakka/krusifiks/bjerkkvist/plog/gris/orm/lite kors - Bendiksmesse/Vårjevndøgn/Bent prøvesvin - Nå hakket man opp jord eller grus og kastet på åkeren for å få fortgang på snøtinga. Minnedag for den hellige Benedikt som grunnla Benediktinerordenen. Døde 547. Også VÅRFRUEDAG.

63 - 25/03 - Kronet hode/lysestake/tre - Vår frue dag/Mariamesse/Tranedagen - Nå kom tranene tilbake fra Syden til sine rugeplasser på Østlandet. Nå var vinteren slutt og bjørnen ventendes ut av hiet. Fryser det på om natten, blir det 30 kalde vårnetter. De kalde nettene som ikke går ut om våren, kommer tilbake før Mikkjelsmesse (29/9). "Slek som snjøen låg på tako nå, slekt ligg 'n sommarmål,"

64 - 04/04 - Bisverm og kube/harve/sau/båt. - Ambrosius/Ambrosiusmesse - Har ikke vinteren gitt opp før - skal den gi opp Ambrosius dag. Og fryser det ikke nå, skal det fryse noen ganger under sommeren. Minnedag for Ambrosius, kirkelærer og erkebiskop av Milano. Han ble rådgiver for 3 keisere. Han var ved siden av Theodosius den store, den mest fremragende historiske skikkelse mot slutten av det 4. århundre. Døde 397. Han var en av de 4 store kirkefedre. -1328 brant Nidarosdomen.

65 - 06/04 - Fiskehov - St. Vilhelm/Sictus pave - Bjørnen gikk nå ut av hiet, sulten og farlig. Dagen er utmerket for isfiske etter røye. Minnedag for Vilhelm som bygget et kloster i en dal i Gellone. Det ble ferdig år 806. Han bygget også et nonnekloster i nærheten. Minnedag også for pave Sictus som led martyrdøden i 127. Hans levninger ligger ved siden av St. Peters i Vatikanet.

66 - 11/04 - Due/to lysende sverd over hodet - Pave Leo - Nå starter gytetiden for gjedde og rognkjeks. Nå om dagen er barken i vekst og løsner lett fra den sevjerike stammen på selje, rogn og pil, derfor er det tid for seljefløyta. Nå flyr gjerne en del bier ut fra kuben og dør på sneen. Minnedag for pave Leo som gikk mot hunnerkongen Attila og fikk ham til å snu før han nådde Rom i år 452. Han berget også Rom fra vandalene. Leo døde i Rom år 461.

67 - Krikla - Gravhaug - Halvdan Svarte - Konge over Hadeland, Ringerike, Vestfold, Romerike, Vingulmork, Land og Hedemarken, født 820, konge 839, druknet i Randen (Randsfjorden) i 860 og er begravet, legemet på Halvdanshaugen, Tingelstad i Gran, hodet på Stein, Ringerike, lemmer på Romerike og i Hedmark. Han har en æreshaug, Skiringssal, Borre i Vestfold, hvor også moren Asta er begravet (Gokstadskipet). Han var far til Harald Hårfagre (850-945)

Primstavens sommerside

1 - 14/04 - Tre i løvsprett/bjerkegren -Sommerdag/Tiburtius - I dag hadde våre forfedre sommerblotet, den 3. store offerfest. Man ofret for lykke og seier i kamp. Nå skulle feet ut. Man satte bjelle på dem. Først skulle en bjelle fylles med salt med et brødstykke over. Hvert dyr fikk smake saltet, som var en påminnelse om å holde sammen hele sommeren i gjennom. Minnedag for Tibertius og broren Valerian. Tiburtius ble omvendt kristendommen da han så en engel krone broren Valentin og hans kone Cecilia. Brødrene led martyrdøden i 3. århundre.

2 - 16/04 - Pil/øks/hakke/grev - Magnusmesse/Magnus Jarl/Tredje dag sommer - I dag gikk man ut på åkeren, tok med mat og mjød, og en staur til å gjøre hull i jorden med. I hullet plassertes en grønn einebærbuske. I hullet slo man et hønseegg og en neve av hver sort korn som skulle brukes til såingen dette året. Det hele ble rørt sammen, under bønn. Stående på knærne, spiste og drakk de av den medbrakte maten. De mente nå å ha gitt gudene et tekkelig offer og stor ære, og håpet dermed gudene skulle gi dem hva de trengte når høsten kom. Minnedag for Magnus Orknøyjarl som langfredag 1115 møtte sin fiende og fetter, jarlen Håkon Pålsson. Han ble sveket og drept av sin fetter. Han ble kanonisert i 1135, og til hans minne ble Magnuskatedralen i Kirkwall på Orknøyene reist over hans grav. Muhammed født 20/4 571.

3 - 23/04 - Hest/kors/gjøk/egg i redet - st. Jørgens dag/St. Georgs dag - (Georg ble i Norge til Jørgen). Minnedag for krigsribunen den hellige Georg, som led martyrdøden under Diokletian år 303. Han var vernehelgen for speidergutter og soldater. Særlig kjent er St. Jørgens hospital, Bergen. Denne dagen skulle alle fugler ha egg i redet sitt.

4 - 24/04 - Såkornbøra (såkornkiste) - Mellitius /Sånardøgra - Børa var en to-delt kiste, dyp med bygg i det minste rommet og havre i det største. På denne tid tok man varsel av fuglene. Om linerla hoppet rundt pløgen under pløyingen, var det tegn på godt år; men om blåkråka kom på åkeren, trodde man at kornet ville lide av tørke om sommeren. Minnedag for Mellitus, biskop av London. Han ble sendt til England for å hjelpe den hellige Augustin. Etter uoverensstemmelse med hoffet, måtte han trekke seg tilbake til Gallia. Død 624.

5 - 25/04 - Fjærpenn - store gangdag/Marcus evangelist - dagen ble innstiftet av pave Gregor på grunn av pest. Mandag, tirsdag og onsdag før Kristi Himmelfart, 25. april og 1. mai ble kalt gangdagene. Våre forfedre tente idag bål og holdt offerfest og "seiersblot". Bålfester ble det holdt til Syftesok (2/7), med Valborg (30/4), Vitusmesse (15/6) og Botolvsmesse som det sentrale (17/6).

6 - 29/04 ~ Oppreist plog - Svartedøgri/Peter fra Milano - dagene fra 29/4 til 3/5 kalles LUDRENETTENE. Idag skulle åkrene være svarte og pløyingen unnagjort i Sør-Norge. Nå setter man ut et vannspann med en sopelime i. Fryser det om natten så sterk is i spennet at man kan løfte det ved å holde i skaftet, blir det uår med mye kulde. Om bonden pløyde for sent, ropte heiloen: "Kjøp høy, kjøp høy", 7 - 30/4 - Bål - Valborgsaften/Severus - Dagen er minnedag for den hellige Valborg, angelsaksisk kongsdatter, den første abbedisse for jomfruklosteret i Heidenheim. Hun døde år 779. Minnedag også for biskop Severus i Napoli. Han vekket opp en mann fra de døde, så han kunne hjelpe enken mot glupske kreditorer i Napoli år 400. Vintertrollet "Tjasse" brentes på bålet. - 1580 utstedte kong Fredrik II forbud mot våkenetter. (Ved bålfester med brennevin, blod og drap). 1898 Lov om alminnelig stemmerett for menn i Norge.

8 - 01/05 - Gjøk/fugl liggende på egg/kors -Gaukmesse/Jakobus - På denne tid kom gjøken. Av den tok man varsler om lykke og ulykke. Det kom an på fra hvilken kant, en hørte den første gang om våren. Det het: "Nord = nå-gauk, øst = liljegauk, syd = sågauk, vest = viljegauk". Hørte en gauken først i nord, skulle en samme år ligge lik, men om en hørte den først i øst, fikk en lykke i frieri. Om en hørte den i syd, skulle en få lykke med sæden, men hørte en den i vest, fikk en lykke i alle ting. Dagen kaltes også Phillip og Jacobs dag (d.y.) på noen staver.

9 - 03/05 - stort kors/saks/sersfane - Korsmesse om våren - det er første sådag, og gjerder skulle repareres, lé og grinder settes på plass. Det er slutt på inneforingen, buskapen slippes ut på beite og sauene klippes. Er vårværet godt i Sør-Norge, skal alle trær ha løv nå. Svalene kom idag, korsmesse, og reiser igjen morsmesse (8/9). Linerla kom til Salten idag. Minnedag for keiserinne Helena av Konstantinopel. I år 326 fant hun Jesu kors, av tre kors; men visste ikke hvilket Kristus vår naglet til. Så la man korsene ved siden av en død kvinne. Bare Kristi kors ville kunne oppvekke den døde.

10 - 06/05 - Gryte/grønt tre/kors - Lille St. Hans/Johannes evangelist - De lyse nettenes tid (6/5-9/8), i Stavanger står solen opp kl. 4.27 og i Vardø 0.49, Trondheim kl. 3.39, Bodø kl. 2.46. Brukte kornsorter var rug, bygg og havre og et finere slag "tore" som liknet flassete hvete. Minnedag for apostelen Johannes, Sebedus sønn, Jakobs bror, "den Jesus elsket" av de 12.

11 - 13/05 - Et undertrykt tre - De hellige bønders dag/Servatius - Nå skulle flesket være speket. Minnedag for Servatius, biskop i Tongern/Tangres, døde år 384. Han valfartet til Roma, da det ble åpenbart for ham at hunnernes invasjon skyldtes gallernes synder. Han bad om hjelp ved apostlenes graver. I 1928 ble morsdag feiret første gang (i Danmark).

Fortsetter i neste nummer

K-konto

Bedre oversikt over din personlige økonomi.

Du får en bedre oversikt med en K-konto for daglig bruk og en K-konto for faste utgifter. Og med en fast kreditt på kontoen, kan du ta utgiftstoppene uten problemer.

K KREDITKASSEN
- en enklere og bedre bank

Om finnen Sigfrid ("Siffi")

Jacobsen

Av Otto Adolf Fosmo

Finnen Sigfrid Jacobsen er omtalt i Totens Bygdebok bind II side 366. En leser der: "Den nevnte Sigfrid Jacobsen var forresten en av de verste illgjerningsmenn blant finnene over hele Østlandet i den tid..." I sin artikkel om finnene i dette tidsskrift (1985 nr. 1) skriver Svein-Erik Ødegaard og forteller om at han ble fanget og dømt til livsvarig straffearbeid på Bremerholm men klarte å rømme dagen etter dommen var falt. Ødegaard avslutter slik: "Og mer har jeg ikke funnet ut om hans videre skjebne. Kanskje ble han aldri fanget igjen".

Det siste kan heller ikke jeg si noe om, derimot vet jeg litt om hans videre skjebne. Lengst inne i Aurskog, på grensen mot Setskog ligger et stort vatn som heter Mangen. Dette vatnet har visstnok alltid vært rikt på sik og det fins middelalderbrev om fiskeretten der. Ved Mangen lå det på 1600-tallet 2 ødegarder som begge hette Mangen, dette er langt inne i skogen, omtrent 1 mil fra kirkesenteret Aur. På den ene av disse ødegardene finner en på 1650-tallet og utover at brukeren hette Siffri Finde, en enkelt gang kalt Siffri Jacobsen. Dette er jo nær ved "den suendsche grendtze" som det skrives i tingboka for Toten, Vardal og Biri. Men komisk er det allikevel at i matrikkelen 1670 finner en: "Mangen: Siffri och her Jens paa Our - 2 rdlr. til Kongen, Ko: Ma: 4 alb." Det ser da ut til at Siffri's skjebne ble å bruke gard (og fiske?) sammen med presten!

Om kona til Nils Olsen Sivesind (ca. 1645 - 1724)

Av Pål Presteseter

I tidsskrift nr. 2 1986 skriver Reidar Reinsollsveen om Nils Olsen Sivesind. Han antar der at konas navn kan ha vært Marte Paulsdatter, dette på grunnlag av navnetradisjon. I tidsskrift nr. 3 s.å. blir det gjort oppmerksom på at Nils Olsen kom fra Sukkestad til Sivesind, men konas navn er fortsatt ukjent. - svaret på dette finner vi derimot i skifter på Stepperud.

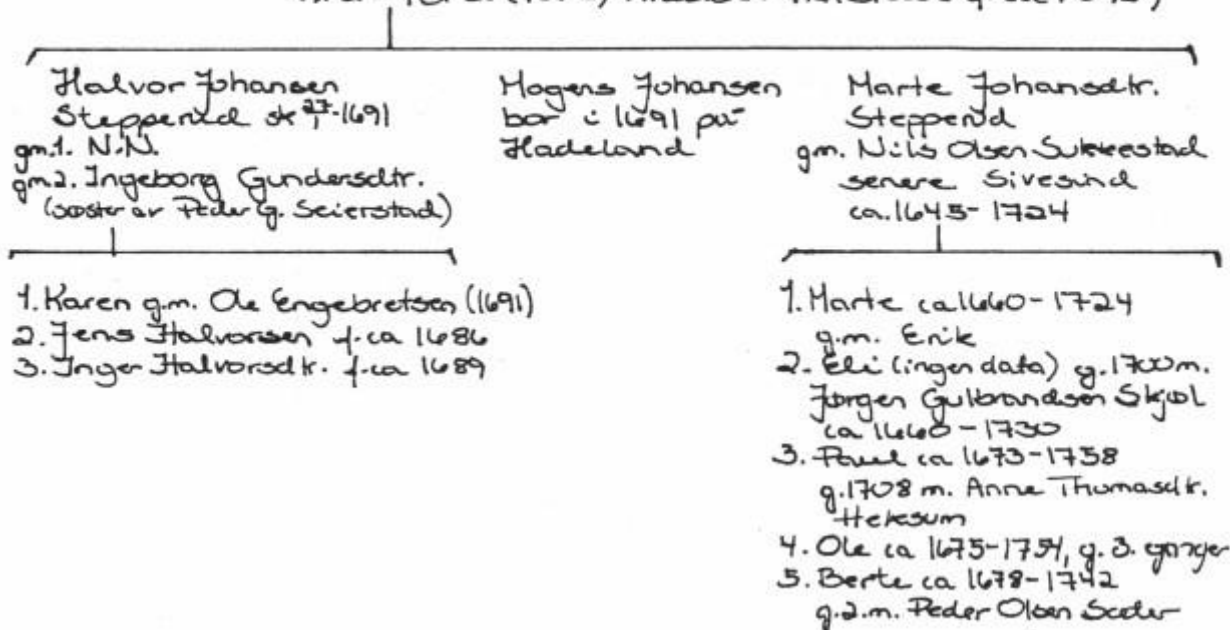
Den 15. oktober 1657 var det skifte etter Johannes Stepperud, som var død for 3 1/2 år siden, altså i 1654. Han etterlot seg enken Birgitte, som var gift igjen med Tore Hørsrud, og hadde barna: Halfuor, Hans og Marthe.

24. mars - 21. april 1677 er det igjen skifte på Stepperud. Denne gang etter Birdte Paulsdatter som hadde vært gift med Johannes. Arvinger var barna: Mogens Johansen og Martha Johansdatter. Tilstede på Martes vegne hennes mann Nils Sukkestad.

Den 27. januar 1691 er det skifte etter Halvor Johansen Stepperud, han må være uteglemt ved skiftet etter mora Berte Paulsdr. i 1677. Han var første gang gift med NN og andre gang med Ingeborg Gundersdatter. Barn fra første ekteskap var Karen gm Ole Engebretsen og barn fra andre ekteskap var: Jens 5 år f. ca. 1686 og Inger 1 1/2 år f. ca. 1689. Enkens bror, Peder Gundersen Seijerstad er tilstede. Til formynder for barna ble utnevnt Nils Olsen Sukkestad, gift med Marte, Halvors søster. Her får vi da vite at Nils Olsen Sivesind var bruker på Sukkestad så sent som i 1691.

Vi kan sette opp følgende:

Johannes Stepperud †1654 sk. $\frac{15}{10}$ - 1657
g.m. Berte Paulsdtr. sk. 1677
(x2. Toral (Tore) Knutsen Hattstud f. ca 1596)



Slektshistorie for Gudbrandsdalen?

Gjennom ei tid no har det vore krefter i gang for å få til ei samordning for dei som driv slektsgransking. Behovet må ein rekne med er aukande med tanke på den veksande interesse som er å merke både blant eldre og særleg yngre. Dessutan reknar vel dei fleste med at Gudbrandsdalen kjem i brennpunktet med 1994-OL. Dette var bakgrunnen for eit møte i Ringebru nyleg, der det møtte omlag 10 personar for å drøfte interessa for å få til eit Slektshistorielag for Gudbrandsdalen etter mønster av Vest-Oppland som har hatt eit aktivt lag i snart 10 år no. *Ole M. Granum* frå Gjøvik fortalde at Vest-Oppland Slektshistorielag no har omlag 350 medlemmer frå Lunner i sør til Vang og Slidre i nord. Der er det 4 lokallag som no driv med kursverksemd og gransking. Granum nemnde at liste over ekstraskatt og militærrullar er godt kjeldemateriale frå tida før ministerialbøker kom. Ein viktig del av arbeidet er difor kurs i gotisk skriftle-

sing. Laget gjev ut tidsskrift som kjem ut 4 gonger i året.

Ola Tovmo frå Dovre-Data fortalde om korleis ein kan gjera seg nytte av EDB i slektsgransking. Registrering av kjeldematerialet er viktig. Her er det greie program for registrering av kyrkjebøker og folketeljingar, men skifteprotokollar og militærrullar er nok også kurante å få på data. I somme tilfelle eksisterer det amerikanske program som kan tilpassast norske tilhøve.

Blant dei frammøtte vart det utnemnd eit arbeidsutval for å leggje grunnlag for lagsskiping utpå nyåret 1991. Det blir planlagt eit par stormøte for å orientere om formålet med laget, eitt for norddalen i Vågåmo, og eitt for sørdalen på Fåvang. Desse vart med i arbeidsutvalet: Eirik Haugen, Vågå, Ola Tovmo, Dombås, Kjell Håkon Reistad, Gausdal, Inger Elisabeth Fryjordet, Fåberg, Åse Owren, Fåberg, Torbjørn Hagen, Hallstein Hage og Per Åsmundstad, alle Ringebru.

Meldar

Denne artikkelen er saksa frå Gudbrandsdølen og Lillehammer Tilskuer for onsdag 6. juni 1990.

Medlemsmøter

Land

Avdelingen på Land fortsetter med møtene siste mandag i måneden kl. 19.00 på biblioteket, Dokka.

24. september: Hans M. Næss, Gran, kåserer om utflyttere fra Land til Hadeland, spesielt til Nordre Brandbu.

29. oktober: Vanlig møte.

26. november: Vanlig møte.

Gjøvik-Toten

6/9: Arne Blåvarp forteller om arbeid med slektsstevne

4/10: Jan Eilert Jaatun

1/11: Tore Vigerust.

6/12: Marit Hosar om Opplandsarkivet (Lillehammer).

Møtene er på Gjøvik bibliotek fra kl. 18.30

Valdres

Der planlegger styret et kurs i gotisk skrift i høst. Ellers blir det medlemsmøter på Valdres folkemuseum den siste mandag i hver måned. Det blir ellers meldt om god oppslutning om de møtene som Valdres Slekthistorielag har arrangert etter at laget ble etablert.

Hadeland

En fortsetter med møter den andre tirsdagskveld i hver måned i biblioteket på Gran ungdomsskole, og tredje tirsdagskveld hver måned i Drengestua, Jevnaker. Og møtene starter i september.

Spørsmål og svar

Spørsmål nr. 169

Jeg er en norskamerikaner og leter etter slektninger i Norge. Jeg har nylig lært at min mors bestefar utvandret fra Gran mer enn hundre år siden. Min mor er hundre prosent norsk, men jeg bare halv norsk. Mitt etternavn er svensk fordi min fars bestefar utvandret til U.S.A. fra en bondegård nær Stockholm ca. 1875. Min fars etternavn var Gilbertson, men vi har lært at hennes etternavn var Gulbrandsen før. Hennes fars navn var Herman Gilbertson, og han var en av seks barn av Erik Gulbrandsen. Eriks etternavn ble skiftet til Gilbertson da han ankom U.S.A. i 1870. Erik Gulbrandsen, min oldefar, var født i Gran den 23. september 1846, sønn av Gulbrand Gulbrandsen Ensrud og Marthe Eriksdatter. Han utvandret fra Oslo i 1870. Vi vet ikke om han hadde brødre eller søstre, eller tanter eller onkler, og hvis han hadde; om noen av dem har ættinger som nå bor på Hadeland.

Hvis De vet noe om dette, eller hvis Dere vet om en historiker eller en genealog i Deres område som kanskje kjenner dette, håper jeg å få et brev fra Dere snart. Jeg skal reise til Norge den 19. mai og det tar minst en uke før et brev fra Norge å komme til New Mexico. Jeg er en ganske ung mann - trettifire år gammel. Jeg er advokat og statsautorisert revisor her i U.S.A. Jeg skal besøke Oslo og noen venner i Valdres. Det hadde vært gøy å møte slektninger fra Gran.

Vennlig hilsen Jason Sederquist, 5813 Prairie Night Lane NW, Albuguergve, New Mexico 87120, U.S. A.

Hans M. Næss har gitt spørderen dette svaret:

Da foreldrene til Erik Gulbrandsen giftet seg i Lunner kirke, var vielsen slik innført i kirkeboka: Viet 16. nov. 1841 ungkar Gudbrand Gudbrandsen født Dynnaseie, bopel Ensrudeie, 28 år, sønn av Gudbrand Gudbrandsen og pige Marthe Eriksdatter Tveteeie, 29 år, datter av Erik Fredriksen. De bosatte seg på en husmannsplass under Ensrud som presten kalte Ensrudeie,

men som ble kalt Ensrudmarka eller bare Marka. Der fikk de etterhvert fire barn:

1. Gudbrand født 10. des. 1841, døpt 25. des. Død 28. okt. 1847.

2. Erik født 23. sept. 1846. Han fikk attest hos presten for å reise til Amerika 2. april 1867, men er innført i politiets protokoll i Kristiania (Oslo) først 16. april 1870 som utvandret. Politiprotokollene over utvandrede ble begynt i 1868, så det kan tenkes at Erik først hadde reist over en tur i 1867, så reist hjem og reist ut igjen 16. april 1870.

3. Gudbrand født 28. juni 1850, døpt 18. juli. Han reiste til Amerika 1868. Han hadde attest fra presten datert 11. april 1868 og var innført i emigrantprotokollen i Kristiania 16. april 1868. Han var altså ikke fylt 18 år enda da han reiste.

4. Anders født 21. des. 1853 og døpt 8. jan. 1854.

Far til disse guttene, Gudbrand Gudbrandsen Myra, døde alt 16. mars 1855, 41 år gammel, så kona satt igjen med 3 små gutter. I folketellinga 1865 er de ført inn under Ensrudmyren på denne måten:

Marthe Eriksdatter, enke, husmoder, husmannskone uten jord 54 år født i Jevnaker.

Erik Gudbrandsen, sønn 20 år født i Gran.

Gudbrand Gudbrandsen, sønn, 16 år født i Gran.

Anders Gudbrandsen, sønn, 11 år, født i Gran.

Gudbrand Gudbrandsen, svigerfar, 81 år.

Svigerfaren døde 13. des. 1867, også der er alderen satt til 81 år. Han var gift med Anne Henriksdatter Hvalebyeie 27. des. 1810. Anne døde 1. januar 1863 på Ensrudeie. Deres eneste sønn var Gudbrand som var født 8. sept. 1813. Jeg har i hvert fall ikke funnet noen søsken til ham. I folketellinga 1875 bor de ikke lenger i Myra, og jeg har ikke funnet dem andre steder heller, så trolig har også Anders og mora Marthe reist til Amerika før 1875. - Jeg har altså ikke funnet noen norske slektninger til spørren. - Vet noen av leserne hvor Anders ble av, og om han har etterslekt, spør Hans M. Næss til sist i svaret sitt.

Spørsmål nr. 170

Tipp-tipp-oldeforeldre etterlyses! Min tipp-oldefar, Hans Hansen Nesterud (1792-1844) giftet seg den 5. april 1815 i Vestre Toten med Helene Pedersdatter Schougerud, som da ble oppgitt å være 22 år gammel, d.v.s. født ca. 1793. Paret fikk 12 barn, og det er Nesterud-folk, Skaugerud-folk og Åserud-folk som går igjen som faddere. Hans Hansen Nesterud døde i 1844, og i 1851 ble gården solgt. Helene Pedersdatter flyttet etter muntlige overleveringer i familien til et sted som ble kalt Vestre Schiøll. Når hun døde har det ikke lyktes å finne. Jeg har heller ikke funnet henne i kirkeboka som født/døpt. - Hennes opprinnelse er derfor ukjent for meg. Hvis noen skulle ha kjennskap til hennes foreldre, er jeg takknemlig for å bli underrettet.

Kolbjørn Sundby, Statsråd Ihlens vei 17, 2010 Strømmen

TILLEGG

I Fredrik Dyhrens artikkel om slekta på Felde i hefte nr 1. 1990 er en trykkfeil på side 18 på tavle I. Der står det at Ragnhild Haldorsdtr. er gift med Knud Endresen Braastad - det skal være Endre Knudsen Braastad. Det er sønnen som kom til Fjørkenstad som heter Knud Endresen.

Vennlig Hilsen Per Braastad

Vedtekter for Vestoppland Slektshistorielag.

Siste endring vedtatt 21.01.1990

1. Formål

Foreningen har til formål å vekke og fremme interesse for slektsgransking. Den har til formål å danne bindeledd mellom de som interesserer seg for slektshistoriske spørsmål, og på beste måte rasjonalisere det genealogiske arbeid i Vestoppland.

2. Medlemskap

Enhver kan bli medlem av foreningen. Medlemskapet trer i kraft når medlemskontingenten er betalt. Medlemmene forplikter seg til å følge foreningens vedtekter og regler.

3. Kontingent

Årskontingenten fastsettes av årsmøtet. Kontingenten betales innen 1. mars. Unnlater noen å betale kontingenten etter påkrav, opphører medlemskapet.

4. Møter

Hver region bør holde minimum 4 møter i året.

5. Årsmøtet

Foreningens øverste myndighet er årsmøtet. Årsmøtet ledes av en valgt dirigent. Alle medlemmer som er tilstede har stemmerett såfremt de har fylt sine forpliktelser overfor foreningen. Når ikke annet er bestemt, fattes vedtak med alminnelig flertall. Ved stemmelikhet avgjør formannens stemme.

Ordinært årsmøte holdes hvert år innen utgangen av februar måned. På årsmøtet behandles vanlige årsmøtesaker.

Årsmøtet innkalles av styret med minst 14 dagers varsel.

Innkallingen skal inneholde dagsorden, årsberetning og regnskap. Ekstraordinært årsmøte innkalles av styret når dette finner det nødvendig, eller når minst 10 prosent av medlemmene krever det. Det ekstraordinære årsmøtet innkalles også med 14 dagers varsel og skal inneholde dagsorden.

6. Styre og tillitsvalgte

- a) Foreningen ledes av et styre som består av: Formann, sekretær, kasserer og tidsskriftstyrer, pluss en representant fra hvert av lokallagene.

Styret velger selv nestformann.

Det faste styret har to vararepresentanter. De lokalvalgte har hver sin personlige varamann.

Formann, sekretær, kasserer og tidsskriftstyrer velges for 2 år av gangen, slik at formann og kasserer velges det ene året og sekretær og tidsskriftstyrer det andre året. Vararepresentanter velges for et år.

Foreningens tillitsvalgte er:

3 medlemmer til tidsskriftskomiteen

2 medlemmer til revisorer.

Disse velges for 1 år av gangen.

Til valgkomite velges 1 med personlig varamann fra hvert lokallag.

- b). Hver region velger et arbeidsutvalg på minst 3 medlemmer hvorav 1 velges til representant i styret og 1 til dennes vararepresentant. Den tredje blir kasserer for regionen. Hvert medlem velges for 2 år. Arbeidsutvalget velges på det siste medlemsmøtet i året.

Alle har plikt til å motta valg til styre, utvalg eller tillitsverv. Styremedlemmer og tillitsvalgte kan etter 2 års virkebe seg fritatt for verv for like langt tidsrom.

7. Hovedstyremøter

Hovedstyret innkalles av formannen eller når minst 3 av de andre styrerepresentantene ønsker det. Styret er beslutningsdyktig når et flertall av styret er tilstede. Ved stemmelikhet avgjør formannens stemme.

Mellom hovedstyremøtene fungerer et arbeidsutvalg bestående av formann, sekretær, kasserer og tidsskriftstyrer, som tar seg av foreningens drift.

Det føres protokoll over hovedstyrets og arbeidsutvalgets forhandlinger. Protokollen underskrives av samtlige tilstedeværende ved møtets slutt. Medlemmene blir gjort kjent med styrevedtak gjennom lagets tidsskrift.

8. Vedtektsendringer

Forslag til vedtektsendringer meldes styret, skriftlig med minst 1 måneds varsel. Forandringer i vedtektene kan foretas av årsmøtet med minst 2/3 flertall. Forslag til endringer sendes alle medlemmer på forhånd med minst 14 dagers varsel.

9. Oppløsning

Oppløsning av Vestoppland Slekthistorielag kan bare skje når en slik beslutning er vedtatt av 90 prosent av de frammøtte medlemmene på to påfølgende lovlig innkalte årsmøter som holdes med minst 6 måneders intervall.

Aktiva som er felles for Slekthistorielaget tilfaller Oppland Fylkesbibliotek, til bruk i lokalhistorisk avdeling. Spesielle aktiva som vedrører den enkelte region tilfaller bibliotekene i regionen.

Lagets bankkonto fordeles på de enkelte regioner i forhold til medlemstallet. Biblioteket i regionen bruker midlene til innkjøp av slekthistorisk materiell.

TURKJØRING

på inn- og utland.
 utføres med de mest moderne og komfortable busser.
 Godstransport — rimelig, sikker og hurtlig.

SKAL DE TIL HOVEDSTADEN?

Benytt LANDEKSPRESSEN!

Kontakt oss om Deres transportbehov

A/G HADELAND

BILSELSKAP



Telef.: 063-28 700

Telex 71842 HBS'N

2770 Jaren Norge

Et utvalg slektsbøker..

9. 170	Wasberg: ABC-i slektsgranskning	86.-
0	Hovdehaugen: Slektsgranskning	121.-
	Michaelson: Slekten-en innføring	80.-
10. 14. 15	Dam: Slektsboken	96.-
	Slekten-skjema 1-4 pk.a 50 skjema	30.-

Årbok for Hadeland-vi skaffer de fleste av gamle utgaver.
 Bind 4 av Bygdebok for Hadeland er fremdeles å få



HANDEL

Telefon 30 097 - 2750 Gran



2760 Brandbu 063 34970

Elvarmen er miljøvennlig

Elektrisiteten gir oss elvarmen — den rene varmen. Ingen røyk, sot eller aske — ingen aggressive gasser — ingen forurensning av luft, jord eller vann.

Derfor er elvarmen også fremtidens varmesystem.

ET OPPLYST HADELAND
- VÅRT ANSVAR



HADELANDS ENERGIVERK

2770 JAREN

TELEFON 28 120

Feilmelding utenom arbeidstid: 28 710

GRAN
HANDELSSENTER

en historie for seg

Jernbane	60
Post	forretninger
Banker	samlet i ett område
Vinmonopol	ved riksveg 4

MØTEPLASSEN PÅ H A D E L A N D!



VI TAR VARE
PÅ DAGENS
VERDIER



VESTOPPLAND SLEKTS
HISTORIELAG TAR VARE
PÅ HISTORISKE VERDIER



**Gran
Sparebank
Jevnaker
Sparebank**